

**ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL DE CERCETĂRI SOCIO - UMANE
DIN CRAIOVA - C. S. NICOLĂESCU-PLOPȘOR**

**CONFERINȚA ANUALĂ A
INSTITUTULUI DE CERCETĂRI SOCIO-UMANE
DIN CRAIOVA - C. S. NICOLĂESCU-PLOPȘOR**

Craiova (România)

6-8 noiembrie 2024

REZUMATE

CUPRINS

Comitetul Științific	3
Comitetul de organizare	4
Rezumate	5
Lista participanților	87

Responsabilitatea pentru opiniile științifice exprimate revine în întregime autorilor textelor.

COMITETUL ȘTIINȚIFIC

Acad. dr. **Victor SPINEI** (Academia Română)

Acad. **Dorina-Elena RUSU** (Academia Română)

Prof. univ. dr. **Cezar Gabriel AVRAM** (Institutul de Cercetări Socio-Umane din Craiova - C. S. Nicolăescu-Plopșor)

Conf. univ. dr. **Mircea NEGRU** (Universitatea din București)

Conf. univ. dr. **Florica MIHUȚ (BOHÎLȚEA)** (Universitatea din București)

Conf. univ. dr. **Alexandru OFRIM** (Universitatea din București)

Prof. univ. dr. **Elena PÎRVU** (Universitatea din Craiova)

Cercet. șt. I dr. **Ion MILITARU** Institutul de Cercetări Socio-Umane din Craiova - C. S. Nicolăescu-Plopșor)

Cercet. șt. I dr. **Gheorghe DĂNIȘOR** (Institutul de Cercetări Socio-Umane din Craiova - C. S. Nicolăescu-Plopșor)

Prof. univ. dr. **Ioan LEȘ** (Universitatea „Lucian Blaga”, Sibiu)

Conf. univ. dr. **Flaminia STÂRC-MECLEJAN** (Universitatea de Vest din Timișoara)

Cercet. șt. II dr. **Iustina NICA (BURCI)** (Institutul de Cercetări Socio-Umane din Craiova - C. S. Nicolăescu-Plopșor)

Cercet. șt. II dr. **Simona LAZĂR** (Institutul de Cercetări Socio-Umane din Craiova - C. S. Nicolăescu-Plopșor)

Prof. univ. dr. **Lucian SĂULEANU** (Universitatea din Craiova)

Dr. **Lucian DINDIRICĂ** (Director, Biblioteca Județeană „Alexandru și Aristia Aman”, Craiova)

COMITETUL DE ORGANIZARE

Prof. univ. dr. **Sevastian CERCEL** (Institutul de Cercetări Socio-Umane din Craiova - C. S. Nicolăescu-Plopșor)

Cercet. șt. III dr. **Georgeta GHIONEA** (Institutul de Cercetări Socio-Umane din Craiova - C. S. Nicolăescu-Plopșor)

Cercet. șt. III dr. **Anca CEAUȘESCU** (Institutul de Cercetări Socio-Umane din Craiova - C. S. Nicolăescu-Plopșor)

Cercet. șt. III dr. **Ileana CIOAREC** (Institutul de Cercetări Socio-Umane din Craiova - C. S. Nicolăescu-Plopșor)

Cercet. șt. III dr. **Loredana-Maria ILIN-GROZOIU** (Institutul de Cercetări Socio-Umane din Craiova - C. S. Nicolăescu-Plopșor)

Cercet. șt. III dr. **Nicolae MIHAI** (Institutul de Cercetări Socio-Umane din Craiova - C. S. Nicolăescu-Plopșor)

Cercet. șt. III dr. **Gabriel CROITORU** (Institutul de Cercetări Socio-Umane din Craiova - C. S. Nicolăescu-Plopșor)

Cercet. șt. III dr. **Laura-Antoaneta SAVA** (Institutul de Cercetări Socio-Umane din Craiova - C. S. Nicolăescu-Plopșor)

REZUMATE

PRACTICI FUNERARE ÎN NECROPOLELE PLANE DE EPOCĂ ELENISTICĂ LA CALLATIS

Liviu-Dumitru ANDREI

Masterand, Universitatea din București;

e-mail: andreiliviu7@yahoo.com

Rezumat

Articolul următor este un studiu preliminar cu scopul de a identifica și descrie obiceiurile de rit și ritual din necropolele plane de epocă elenistică de la Callatis. Studiul se bazează pe un eșantion de 104 morminte publicate în diverse reviste științifice de unde le-am colectat și transpus în statistici folosite pentru determinarea unor comportamente religioase.

Cuvinte cheie: elenistic, Callatis, practici funerare, piese de inventar, necropole

„CABINETELE DE LECTURĂ DIN BUCOVINA - SPAȚII PENTRU LECTURĂ ȘI SOCIALIZARE - (1862-1918)”

Lăcrămioara ANDREI (AVASILOAIE)

Bibliotecar, Colegiul Național „Mihai Eminescu” Suceava

e-mail: efimonia@yahoo.com

Rezumat

În Bucovina, primele cabinete de lectură au apărut în mediul urban, în cadrul societăților culturale și în structura societăților academice. Parcursul istoric al cabinetelor de lectură a început cu înființarea societății culturale „Reuniunea Română pentru Lectură în Cernăuți” în anul 1862, cu bibliotecă și cabinet. Din anul 1869, reuniunea și-a schimbat titulatura în „Societatea pentru Cultura și Literatura Română în Bucovina”. Fondul documentar al cabinetului s-a dezvoltat prin achiziții și donații de cărți și periodice (gazete, reviste). În această perioadă, presa bucovineană a promovat și a susținut înființarea și funcționarea cabinetelor de lectură. Presa, societățile culturale și cele academice s-au implicat în acest proiect cultural național, arătându-și interesul pentru îmbunătățirea vieții sociale și culturale a populației din mediul rural și urban. Printre obiectivele urmărite în aceste demersuri culturale s-au aflat: educarea populației prin lectură, păstrarea identității naționale și ridicarea morală și materială a comunității.

Cuvinte-cheie: cabinete de lectură, societăți de citire, Bucovina, activități culturale, intelectuali, studenți, țărani, presa, periodice, petreceri populare, lectură, socializare, identitate națională

STRUCTURA OCUPAȚIONALĂ ÎN REGIUNEA SUD-VEST OLTENIA, ÎN PRIMELE DECENII ALE SECOLULUI XXI

Cezar Gabriel AVRAM

Cercet. șt. I, dr., Institutul de Cercetări Socio-Umane din Craiova –
C. S. Nicolăescu-Plopșor” din Craiova, al Academiei Române
e-mail: avramcezar@yahoo.com

Anca CEAUȘESCU

Cercet. șt. III, dr. Institutul de Cercetări Socio-Umane din Craiova -
C. S. Nicolăescu-Plopșor, al Academiei Române
e-mail: ancaceausescu@yahoo.com

Rezumat

Integrarea României în structurile europene reprezintă un proces dificil și de durată, subsumat intenției Uniunii Europene de a crea o Europă Unită pe plan politic, economic, social și cultural. Evoluția structurilor ocupaționale în Regiunea Sud-Vest Oltenia este circumscrisă legislației naționale din domeniu, dar și reglementărilor și hotărârilor luate la nivelul instituțiilor de specialitate din cadrul Uniunii Europene. În această regiune, tranziția de la economia centralizată la economia de piață a marcat evoluția și structura pieței muncii aflate într-un continuu proces de transformare.

Cuvinte cheie: societate, regiune, dezvoltare, economie, structuri socio-profesionale

ABORDĂRI ALE METAFOREI JURIDICE DIN PERSPECTIVA LINGVISTICII COGNITIVE

Simina BADEA

Conf. univ. dr., Facultatea de Drept,
Universitatea din Craiova
e-mail: siminabadea@yahoo.com

Rezumat

Înscriindu-se în tradiția funcționalistă, care consideră că limba este modelată și chiar suportă anumite constrângeri prin prisma funcțiilor pe care le îndeplinește și a unei varietăți de factori de natură psihologică, biologică, istorică, socioculturală sau de mediu, lingvistica cognitivă se dezvoltă în cadrul paradigmei antropocentriste și are ca principiu fundamental relația dintre limbă și cogniție, aceasta din urmă aflându-se în strânsă legătură cu procesul de cunoaștere și rezultatul acestuia. De asemenea, se bazează pe experiența pe care o avem prin percepția lumii înconjurătoare și prin modul în care o conceptualizăm. În cadrul lingvisticii cognitive, metafora ocupă un loc privilegiat, fiind detașată însă de statutul său de figură de stil și reconstruind un model de gândire, o corespondență conceptuală între un domeniu-sursă și un domeniu-țintă. Metafora juridică, înțelegând prin aceasta metafora din domeniul dreptului, devine mijloc de sistematizare și construcție conceptuală ce facilitează comunicarea în rândul specialiștilor și permite integrarea unui împrumut imaginativ într-un circuit conceptual. Metafora juridică este, cu precădere, o manieră de a gândi, un mijloc de a produce cunoaștere.

Cuvinte-cheie: lingvistică cognitivă, metaforă terminologică, metaforă juridică, modele de analiză

PARTICIPAREA REGINEI MARIA LA DESCHIDEREA CONGRESULUI LIGII FEMEILOR ROMÂNE DE LA CRAIOVA, DIN IUNIE 1925

Delia BĂLĂICAN

Redactor-șef „Revista Bibliotecii”, Academiei Române”,
Biblioteca Academiei Române;
e-mail: delia.balaican1@gmail.com

Rezumat

La sfârșitul lunii mai și începutul lui iunie 1925, Regina Maria a făcut o vizită în Oltenia, la Slatina, Craiova și Segarcea, după zece ani de la precedenta vizită. Mișcarea feministă a primit un important sprijin prin prezența Reginei Maria, la Slatina, la inaugurarea monumentului Ecaterinei Teodoroiu, opera sculptorului Dumitru Mățăoanu, iar în Craiova, la deschiderea Congresului Ligii Femeilor Române și vernisajul expoziției de artă veche oltenescă – cusături, covoare, icoane, olărit, încrustații în lemn. La Segarcea, Regina Maria a revăzut Domeniile Coroanei, cu hergheliile. Vizitele s-au înscris în amplul proiect național al consolidării Marii Uniri de la 1918, de recunoaștere la nivelul de reprezentare statal cel mai înalt, al efortului de război al populației din zona Olteniei, cât și la contribuirea păstrării unei memorii colective privind eroismul din Primul Război Mondial, dovedit în egală măsură de femei și bărbați.

Presa vremii a consemnat entuziasmul locuitorilor și atmosfera de sărbătoare din fiecare localitate, iar Regina Maria, la rândul său, în *Însemnările* sale, a mărturisit despre bucuria generală cu care a fost întâmpinată și regretul că nu a putut participa la evenimente și Regele Ferdinand.

Cuvinte-cheie: Regina Maria a României, Craiova (1925), Congresului Ligii Femeilor Române, Segarcea – Domeniile Coroanei, feminism.

„VIAȚA CITITĂ CU VOCE TARE. SCRISORI DE ACASĂ ȘI DE PE FRONT ÎN VREMEA MARELUI RĂZBOI”

Otilia BĂLINIȘTEANU

Drd. Școala Doctorală de Filosofie și Științe Social-Politice,
Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Iași
e-mail: otilia_balinisteanu@yahoo.com

Rezumat

Scrisorile trimise de soldați în vremea Marelui Război dezvăluie nu doar realitățile dure de pe câmpul de luptă, ci și crearea unor punți de legătură cu o normalitate aparent pierdută. În același timp, scrisorile primite de soldați, pe front, sunt documente care vorbesc despre viețile celor rămași acasă. Trimisă de mame, soții, copiii, această corespondență reprezintă o mărturie intimă a modului în care războiul afecta viața cotidiană, economia familială și structurile sociale. Fiecare rând scris exprimă nu doar grija față de soarta soldaților, ci și dificultățile celor de acasă, care încercau să mențină iluzia normalității într-o lume care-și pierduse tihna și rânduiala din vreme de pace. Scrisorile reflectă provocările traiului de zi cu zi, eforturile de a supraviețui, dar și nevoia de a împărtăși bucurii mici sau evenimente importante cu cei aflați departe.

Aceste documente epistolare completează istoria oficială, dezvăluind impactul războiului asupra vieților obișnuite și oferind o perspectivă emoțională și personală asupra unei perioade marcate de suferință și incertitudine. Ele ne permit să auzim vocile celor care, în mod tradițional, rămân neauzite în marile narațiuni istorice. Corespondența soldatului botoșănean Dumitru Amarie cu soția sa, Maria, din perioada 1916-1918, pe care se bazează această comunicare, demonstrează cu prisosință acest lucru.

Cuvinte-cheie: scrisori, front, viața cotidiană, Marele Război, narațiuni istorice

2024 – EUROPARLAMENTARE

Mihaela BĂRBIERU

Cercet. șt. III, dr., Institutul de Cercetări Socio-Umane din Craiova -
C. S. Nicolăescu-Plopșor, al Academiei Române
e-mail: miha_barbieru@yahoo.com

Rezumat

Studiul își propune o analiză a alegerilor europarlamentare din anul 2024 pe două direcții de cercetare – prima direcție face referire la alegerile din statele membre, iar cea de-a doua se va concentra pe alegerile din România. O atenție deosebită va fi îndreptată spre specificul acestora, și anume organizarea de alegeri locale sau naționale în paralel cu cele europarlamentare în 10 dintre statele UE.

Cuvinte cheie: alegeri europarlamentare, Uniunea Europeană, state membre, 2024, rezultate

CÂTEVA DATE DESPRE UN MORMÂNT DE EPOCĂ ROMANĂ DE LA DESA, JUDEȚUL DOLJ

Marius Cristian BÂSCEANU

Muzeograf dr., Muzeul Olteniei, Craiova;

e-mail: mariusbasceanu@yahoo.com

Rezumat

Comunicarea prezintă câteva informații privind o înmormântare „atipică” din cimitirul roman (sec. II-III p. Chr.) de la Desa – „La Ruptură”. În campania anului 2012 a fost descoperit mormântul de înhumăție al unui copil care avea introdus în craniu un piron de fier, fapt ce indecă cel mai probabil o practică rituală.

Cuvinte-cheie: epocă romană, Desa, ritual, mormânt înhumăție, copil

TRANSFORMĂRI URBANISTICE ȘI PLANIFICARE TERITORIALĂ ÎN CRAIOVA SECOLELOR XX-XXI: IMPACTUL DREPTULUI ȘI MODERNIZĂRII ASUPRA VIEȚII COTIDIENE

Robert BISCHIN

Conf. univ. dr., Universitatea din Craiova,
Facultatea de Drept,
e-mail: robert.bischin@edu.ucv.ro

Rezumat

Studiul explorează dezvoltarea urbanistică și amenajarea teritorială a orașului Craiova începând cu secolul XX, subliniind impactul modernizării asupra vieții cotidiene și evoluției socio-economice. Analiza se concentrează pe principalele perioade de transformare urbană, influențate de regimurile politice și de industrializare. În mod special, se examinează extinderea infrastructurii de transport, evoluția cartierelor rezidențiale și politicile de locuire, toate acestea modelând structura socială și economică a orașului. De asemenea, studiul discută rolul spațiilor publice și verzi în viața comunității și modul în care aceste schimbări au influențat dinamica socială și activitățile cotidiene ale locuitorilor. O atenție deosebită este acordată transformărilor din perioada post-comunistă, care au marcat o nouă etapă de dezvoltare urbană și socio-economică pentru Craiova.

Cuvinte-cheie: dezvoltare urbană, amenajarea teritoriului, politici, industrie, Craiova

DOCUMENTUL ETNOLOGIC – ÎNTRE PROVOCĂRILE TEXTULUI ȘI CONTEXTULUI

Gabriela BOANGIU

Cercet. șt. III, dr., Institutul de Cercetări Socio-Umane din Craiova -
C. S. Nicolăescu-Plopșor, al Academiei Române
e-mail: boangiu_g@yahoo.com

Rezumat

Textul folcloric include contextul ca precondiție a unor interpretări adecvate. Însă această „semioticizare” a textului incumbă într-o anumită măsură o preconceptualizare a obiectului de studiu. Autonomizarea textului folcloric, fie și numai ca precondiție teoretică în virtutea unor deschideri interpretative, poate opaciza anumite aspecte semnificative ale realității socio-culturale.

Considerarea faptului folcloric ca act de comunicare implică o conștientizare a tuturor elementelor componente ale acestui fenomen: performerul, destinatarul, mesajul, codul, canalul, mediul.

O problemă particulară, însă, este ridicată de „textul-construit” de cercetător, ca urmare a observației directe, anchetei de teren, reconstituirii etc., acest text este o traducere sau o interpretare deja? Obiectivitatea cercetătorului poate fi și ea discutată, pentru că textul pe care îl supune interpretării, descrierea obiceiului, practicii rituale etc, înseamnă ea însăși o formă de citire a textului (manifestării) din realitatea folclorică vie.

Un rol important îi revine folcloristicii în ceea ce privește cea „de-a doua viață a folclorului”, și anume: regruparea materialului aflat în colecțiile științifice într-un mediu diferit de cel în care există folclorul genuin, care trebuie mai întâi descoperit, înregistrat (colecționat), prelucrat, arhivat, conservat, sistematizat sub forma tipologică, antologat și, nu în cele din urmă, oferit ca model, prin ce are mai reprezentativ, într-o valorificare științifică. O grijă deosebită trebuie acordată respectării mesajului genuin, aceasta este singura cale prin care „ceea ce produce folcloristica poate deveni document. Disciplină de esență filologică, la început, folcloristica este perfect echipată să răspundă acestor sarcini, în primul rând. Documentele,

foarte riguros create, pot fi folosite drept materiale de analiză pentru toate celelalte discipline etnologice, ca și pentru istoria culturii, filosofie, teologie, arheologie etc.” (Acad. Sabina Ispas – Romanian Ethnologist).

Cuvinte cheie: folcloristică, folclor, context, text folcloric, document etnologic.

REPREZENTĂRI DE PIESE DE PORT ȘI PODOABĂ PE STATUETELE GÂRLA-MARE

Mara BULIGĂ

Muzeograf, Muzeul Olteniei, Craiova;

e-mail: marabulliga@gmail.com

Rezumat

Prezentarea urmărește analizarea decorului statuetelor antropomorfe Gârla-Mare, pentru a încerca o identificare a pieselor de port și pentru a verifica dacă motivele decorative corespund pieselor de port și podoabă identificate în necropolele acestei culturi.

Cuvinte-cheie: podoabe, piese de port, figurine antropomorfe, epoca bronzului, Oltenia

ACTIVITATE ȘI PASIVITATE ÎN MATERIA PRESCRIȚIEI EXTINCTIVE. CONTROVERSE PRIVIND APLICAREA ART. 239 alin. 2C.CIV

Irina Olivia CĂLINESCU

Lect. univ. dr. Facultatea de Drept,
Universitatea din Craiova;
e-mail: oliviapopescu1982@yahoo.com

Rezumat

Justificarea intervenției prescripției extinctive are la bază atât pasivitatea titularului dreptului încălcat determinată de neîncrederea în justețea pretenției sale cât și împotrivirea celui în favoarea căruia curge prescripția determinată de credința sa că pretenția nu este întemeiată. Întreruperea prescripției extinctive constă în modificarea cursului acesteia prin înlăturarea prescripției deja scurse și începerea unei alte prescripții după momentul apariției cauzei de întrerupere. În acord cu dispozițiile art. 2539 alin. 2 C. civ.: „Prescripția nu este întreruptă dacă cel care a făcut cererea de chemare în judecată sau de arbitrarie ori de intervenție în procedura insolvenței sau a urmăririi silite a renunțat la ea, nici dacă cererea a fost respinsă, anulată ori s-a perimat printr-o hotărâre rămasă definitivă. Cu toate acestea, dacă reclamantul, în termen de 6 luni de la data când hotărârea de respingere sau de anulare a rămas definitivă, introduce o nouă cerere, prescripția este considerată întreruptă prin cererea de chemare în judecată sau de arbitrarie precedentă, cu condiția însă ca noua cerere să fie admisă”. Ca atare, efectul întreruptiv al prescripției este condiționat de temeinicia cererii formulate și de respectarea termenului de 6 luni.

Cuvinte cheie: pasivitate, sancțiune, prescripție extinctivă, întrerupere termen

LECTURI ȘI VOCI DIN EXIL: INCURSIUNE ÎN COLECȚIILE MUZEULUI CĂRȚII ȘI EXILULUI ROMÂNESC

Mihaela CĂLINESCU

Asistent de cercetare științifică/
dr. Muzeul Cărții și Exilului Românesc
e-mail: mihaelacalinescu.m@gmail.com

Rezumat

Lucrarea se concentrează asupra patrimoniului cultural recuperat și reintegrat în cultura română, cu referire la schimbul epistolar al unor autori din afara țării. Ne propunem să vă împărtășim, dificultățile și biruințele unor români de excepție din exil. Dimensiunea umană, sufletească și spirituală transcende și îmbogățește mult înscrisurile arhivate, așa încât, o privire „lăuntrică” luminează și relevă altfel „obiectul muzeal”. În acest sens, avem un corpus de documente: manuscrise, fotografii, corespondență olografă și cărți cu autograf înregistrate în donațiile din arhiva Muzeului Cărții și Exilului Românesc. Din patrimoniul muzeal evidențiem corespondența cu scopul de a defini modelele din acel timp și de a reda anumite practici, de a fi un suport într-un anume climat afectiv prin fotografie sau prin scrisorile private de informare, de amor, de grijă, de avertizare sau într-un alt registru putem vorbi de lectura actelor de sentință înregistrate în volumele sau în colecțiile scriitorilor și artiștilor români de peste hotare.

Cuvinte-cheie: patrimoniu cultural, arhivă, corespondență, exil, documente

RELAȚIILE DINTRE TRUPELE PUTERILOR CENTRALE ȘI POPULAȚIA CIVILĂ DIN DOLJ ÎN ANII 1916-1918

Cristian-Iulian CEACÎRU

Muzeograf, Muzeul Olteniei, Craiova;

e-mail: iulianc01@gmail.com

Rezumat

Din noiembrie 1916 până la sfârșitul anului 1918, județul Dolj s-a aflat sub ocupația armatelor Puterilor Centrale. Relațiile dintre administrația militară inamică și populația civilă au fost unele complexe, variind de la o coabitare mai mult sau mai puțin pașnică, la acte de o sălbatică violență. Deși o rezistență armată a fost imposibilă, au existat totuși acte de rezistență pasivă față de ocupanți. Pe de altă parte, din păcate au existat și persoane care au ales să colaboreze cu inamicul, în defavoarea propriilor concetățeni.

Cuvinte-cheie: Primul Război Mondial, județul Dolj, Puterile Centrale, rezistență, colaboraționism

MEȘTEȘUGURILE TRADIȚIONALE - RESURSĂ PENTRU DEZVOLTAREA DURABILĂ A SPAȚIULUI RURAL DIN OLTENIA

Anca CEAUȘESCU

Cercet. șt. III dr., Institutul de Cercetări Socio-Umane din Craiova -
C.S. Nicolăescu-Plopșor, al Academiei Române
e-mail: ancaceausescu@yahoo.com

Rezumat

Perspectivile de dezvoltare economică și socială a așezărilor rurale sunt condiționate de îmbunătățirea condițiilor concrete de viață, acestea, la rândul lor, fiind strâns legate de stimularea și dezvoltarea antreprenoriatului, dezvoltarea infrastructurii și a calității serviciilor publice.

Activitățile economice neagricole prezintă o importanță deosebită deoarece determină oportunități de ocupare a forței de muncă, creșterea gradului de calificare a acestora și asigură venituri complementare comunităților locale. În acest sens, revitalizarea meșteșugurilor tradiționale printr-o serie de acțiuni care să asigure transformarea acestora în activități economice durabile va aduce un aport însemnat la dezvoltarea și susținerea economiei din spațiul rural oltenesc, precum și la dezvoltarea socială și culturală a regiunii.

Cuvinte cheie: spațiu rural, dezvoltare durabilă, meșteșuguri tradiționale, activitate economică, modernitate

UNIFICAREA LEGISLAȚIEI CIVILE A REGATULUI ROMÂNIEI ÎN PERIOADA INTERBELICĂ: PROIECTUL DIMITRIE ALEXANDRESCU

Sevastian CERCEL

Prof. univ. dr., Institutul de Cercetări Socio-Umane
din Craiova - C. S. Nicolăescu-Plopșor, al Academiei Române /
Facultatea de Drept, Universitatea din Craiova
e-mail: sevastiancercel@yahoo.com

Rezumat

După Primul Război Mondial, România a traversat o perioadă în care, din punct de vedere legislativ, avea aspectul unui „mozaic juridic”, atât timp cât în fiecare provincie alipită exista o legislație proprie, iar pe teritoriul țării întregite erau în vigoare, la un moment dat, nu mai puțin de 13 coduri. România Întregită apărea ca un amestec de elemente eterogene, iar în toate domeniile vieții sociale coexistau, alături de legile Vechiului Regat, legile fostelor stăpâniri străine: rusești, austriece, ungare. Acest amalgam general prejudicia grav ideea de unitate și acțiunea de unificare a vieții națiunii întregite.

Proiectul de Cod civil elaborat de profesorul Dimitrie Alexandrescu în perioada în care se afirma unanim că o lege civilă unică era indispensabilă, constituie un exemplu elocvent al eforturilor depuse de elita politico-juridică românească în această materie. Disputa interbelică din jurul metodei de urmat pentru realizarea unificării legislative a privit, în cele din urmă, dreptul privat român, în special dreptul civil. Părțile acestui ”dialog peste munți” s-au așezat relativ repede pe poziții diferite, uneori antagonice. În februarie 1925 reforma legislației civile din Regatul României a pierdut un susținător redutabil, chiar în perioada în care avea nevoie de toate energiile creatoare ale națiunii române. Rămân, peste timp, dăruirea imensă și dorința puternică a lui D. Alexandrescu de a vedea rapid împlinită reforma legislației civile românești, pe care o studiasse profund și o cunoștea ca nimeni altul, chiar dacă marele savant nu a trăit să vadă împlinit acest deziderat. În

cele din urmă, problema unificării legislației civile s-a rezolvat prin extinderea Codului civil român din 1864 în toate provinciile, sub presiunea condițiilor istorice.

Cuvinte-cheie: Proiectul Dimitrie Alexandrescu, Codul civil român din 1864, unificare legislativă.

REȘEDINȚELE BOIERILOR COȚOFENI

Ileana CIOAREC

Cercet. șt. III dr., Institutul de Cercetări Socio-Umane din Craiova -
C. S. Nicolăescu-Plopșor, al Academiei Române
e-mail: ileanacioarec@yahoo.com

Rezumat

Necesitatea valorificării produselor de pe domeniile lor și apropierea de centrele mari de convergență comercială au produs începând cu secolul al XVII-lea o mutație în mentalitatea și activitatea boierilor. Până în această perioadă boierimea nu era legată de târguri și orașe. Aceasta își avea curțile sale pe moșii și nu era nevoită să se folosească de târguri decât pentru vânzarea produselor și pentru cumpărarea de mărfuri aduse din import. La sfârșitul secolului al XVII-lea dar mai ales în secolul următor tot mai mulți boieri își vor cumpăra sau își vor construi case în orașe. Acest fenomen a antrenat toate marile familii boierești din Oltenia. Unui asemenea spirit i-au răspuns și boierii Coțofeni. În secolul al XVIII-lea, potrivit unor specialiști sau în secolul al XIX-lea conform teoriei altora, Grigore Coțofeanu a construit în Craiova o casă care era situată în apropierea casei Glogoveanu, la întretăierea străzilor Mihai Bravu cu Drumul Cernețului și Valea lui Vlaicu cu Iancu Jianu.

Boierii Coțofeni au avut case și în localitatea Coțofenii din Față. Conacul din satul Coțofenii din Față a fost construit de spătarul Mihai Coțofeanu în anul 1653. „Curțile” acestui boier „păstrate până astăzi” au fost moștenite de boierii Coțofeanu, dintre care cei mai importanți au fost cei din generațiile de la sfârșitul secolului al XVIII-lea și din prima jumătate a secolului al XIX-lea. La 1865, casa și moșia Coțofenilor erau împărțite de Grigore Coțofeanu, Ghiță Coțofeanu și Zoe Pasnaski (născută Coțofeanu). Ulterior au ajuns proprietari peste aceste imobile, prin căsătorii Măldărescu-Pencioiu și Jean Chintescu.

Cuvinte cheie: boierii Coțofeni, reședințe, conac, descendenți, mentalitate

„ÎN TRISTĂ TOAMNĂ”... PLANURI STRATEGICE ȘI INEVITABILA EVACUARE A DOBROGEI (OCTOMBRIE 1916-IANUARIE 1917)

Marian COJOC

Prof. univ. dr., Facultatea de Istorie și Științe Politice,
Universitatea „Ovidius” din Constanța;
e-mail: marinacojoc@yahoo.com

Rezumat

Toamna anului 1916 este dominată de imaginea retragerii armatei, administrației și a unei bune părți din populația Dobrogei în fața ofensivei germano-bulgaro-turce. Documentele prezentate în materialul de față surprind întreaga dramă a României de la Dunăre și Mare.

Cuvinte-cheie: România, Dobrogea, Constanța, Tulcea, Primul Război Mondial

COORDONATE PENTRU UN POSIBIL META-FUNCȚIONALISM SISTEMIC

Mariana COJOC

Conf. univ. dr., Facultatea de Istorie și Științe Politice,
Universitatea „Ovidius” din Constanța;
e-mail: marianacojoc@yahoo.com

Rezumat

Funcționalismul, ca teorie a Relațiilor Internaționale, cu toate variantele sale, a reprezentat un tipar pentru reșezarea sistemică de după cel de-Al Doilea Război Mondial. Provocările globale și, punctual, regionale, trasează o nouă hartă a vulnerabilităților teoretice neo-funcționaliste permițând evidențierea unor noi paradigme teoretice.

Cuvinte-cheie: Funcționalism, Neo-funcționalism, Meta-funcționalism, Uniunea Europeană, Sistemul Relațiilor Internaționale

PROBLEMATICA EXILULUI ÎN OPERA SONIEI LARIAN

Rodica-Nicoleta CONSTANDA

Asist. cercet. șt. Muzeul Cărții și Exilului Românesc/
drd. Școala Doctorală „Alexandru Piru”, Universitatea din Craiova;
e-mail: rodicanicoleta97@yahoo.com

Rezumat

Stabilită la Paris în 1987, Sonia Larian a devenit cunoscută ca scriitoare de literatură pentru copii. Scrierile dedicate celor mici sunt completate de romanul alegoric *Biblioteca fantastică* și de romanul de factură gravă *Bietele corpuri*, care se delimitează de celelalte scrieri prin intertextele livrești. Romanul *Biblioteca fantastică* aduce în prim plan problematica exilului și cea a memoriei originii, printr-un demers intertextual, care prezintă diverse fațete ale acestui fenomen. În studiul nostru, ne propunem să prezentăm sub ce formă apare exilul în roman și cum este intermediat acesta în opera scriitoarei.

Cuvinte-cheie: Sonia Larian, exil, *Biblioteca fantastică*, origine, intertextualitate

IOANA BACIU MĂRGINEANU - MEMORIE ȘI TEATRU

Roxana Maria CORNEA

Muzeograf/curator Muzeul Casa Mureșenilor Brașov -
secția de literatură Casa Memorială „Ștefan Baciu”
e-mail: roxxcorn@gmail.com

Rezumat

Poetul exilat și călător, Ștefan Baciu, cât și sora sa mai mică, Ioana Veronica s-au născut la Brașov, într-o familie intelectuală și multiculturală. Tatăl lor, etnicul român Ioan Baciu, produs al școlii austro-ungare, era la acea vreme profesor de germană la Colegiul Național *Andrei Șaguna*, iar mama lor, Else Marie, era fiica inginerului silvic, de origine evreiască, Arthur Sager. Ioana a avut o carieră de succes în teatru, dar spre deosebire de fratele său, rămâne în țara de origine, într-o epocă în care vechea cetate a Brașovului devine orașul Stalin...

În anii 1960, poetul Baciu (1918-1993) se considera un „cosmopolit”. Ioana Baciu (1931-2000), cunoscută și sub numele de Ioana Mărgineanu, a fost într-adevăr o soră foarte bună pentru Ștefan. A fost critic literar și dramaturgic român, germanist, profesor universitar, traducător, jurnalist și scriitor. Ioana a jucat un rol semnificativ în publicarea operelor literare ale fratelui său, inclusiv în scrierea prefeței pentru colecția sa „Peste o mie de catrene. Sub Tâmpa ...din Honolul”.

Cuvinte-cheie: memorie, exil, teatru, Brașov, familie

VIZITA LUI PAVEL KISELEFF ÎN VARA ANULUI 1832 ÎN CRAIOVA

Gabriel CROITORU

Cercet. șt. III dr., Institutul de Cercetări Socio-Umane din Craiova

- C. S. Nicolăescu-Plopșor, al Academiei Române

e-mail: gabrielcroitoru288@yahoo.com

Rezumat

Războiul ruso-turc din anii 1828-1829 a debutat cu ocuparea celor două principate românești de către trupele țariste și înlocuirea domnilor pământenii, Ioniță Sandu Sturdza în Moldova și Grigore Dimitrie Ghica în Țara Românească, cu generali ruși, cu titlul de Președinți Plenipotenți ai Divanurilor Moldovei și Valahiei, care aveau să administreze, conducă Principatele Române până în prima parte a anului 1834. În studiul nostru ne propunem să surprindem vizita lui Pavel Kiseleff în Județul Dolj, respectiv în Craiova, așa cum arată documentele din cadrul Serviciului Județean Dolj al Arhivelor Naționale, cercetare care aduce un spor cognitiv la evoluția orașului Craiova în perioada regulamentară, atât de firav reflectată în literatura de specialitate.

Cuvinte cheie: președinte, vizita, statistica, Dolj, Craiova

RAȚIUNEA CA FUNDAMENT AL DREPTURILOR OMULUI: DE LA IDEALUL UNIVERSAL LA VOINȚA POLITICĂ

Gheorghe DĂNIȘOR

Cercet. șt. I dr., Institutul de Cercetări Socio-Umane din Craiova -
C. S. Nicolăescu-Plopșor, al Academiei Române
e-mail: danisordiana@yahoo.ro

Diana DĂNIȘOR

Prof. univ. dr., Facultatea de Drept,
Universitatea din Craiova,
e-mail: danisordiana@yahoo.ro

Rezumat

Rațiunea joacă un rol central în configurarea drepturilor omului, mai ales în contextul iluminismului, perioadă în care autonomia rațiunii a fost promovată ca fundament al cunoașterii și al justiției sociale. Secolul al XVIII-lea a fost martorul unei încrederi necondiționate în puterea rațiunii, care a devenit baza dezvoltării ulterioare a modernității. Deși au existat critici și voci care au subliniat limitele rațiunii, discuțiile și evaluările au fost mereu ancorate în cadrul rațional.

Cuvinte cheie: drepturile omului, rațiune, individualism, justiție, libertate, egalitate, dreptate

IMPORTANȚA RESPECTULUI PENTRU BĂTRÂNI - O VALOARE ESENȚIALĂ ÎN SOCIETATEA MODERNĂ

Roxana DECA

Muzeograf/ IA/dr.

Muzeul Olteniei Craiova

e-mail: roxanadeca@gmail.com

Rezumat

Lucrarea surprinde aspecte legate de rolul pe care vârstnicii îl îndeplineau din perspectiva experienței de viață îndelungată în bunul mers al comunității tradiționale. Sunt evocate situații care presupun implicarea activă a bătrânilor în rezolvarea unor probleme de ordin social, dar și ierarhizarea în cadrul nucleului familial. Rosturile spirituale și gospodărești ale femeii, în funcție de vârstă, în interiorul gospodăriei versus rolul jucat de bărbat în afara casei, precum și echilibrul pe care respectarea și păstrarea ierarhiei vârstei, respectul și autoritatea impuse de aceasta în cadrul familiei tradiționale și comunității sunt elemente fundamentale cu sorginte în societatea gentilică, pe teritoriul țării noastre.

Cuvinte cheie: comunitate tradițională, respect, bătrâni, ierarhia vârstei, societatea modernă.

PIESE DE ARGINTĂRIE „CHRISTOFLE” DIN COLECȚIA MUZEULUI OLTENIEI

Radu Gabriel DUMITRESCU

Dr., Muzeul Olteniei Craiova;

e-mail: ducu2007d@yahoo.com

Rezumat

În anul 2018 Muzeul Olteniei și-a îmbogățit colecția cu șase piese de argintărie care reprezintă elemente disparate ale unor seturi folosite în hotelurile Societății Govora-Călimănești în perioada 1910-1948 și comandate la celebra Casă Christofle din Paris.

Societatea Govora-Călimănești a avut un rol covârșitor în dezvoltarea stațiunilor Băile Govora și Călimănești atât edilitar cât și turistic fiind creată în baza legii pentru exploatarea stațiunilor balneare ale statului.

Cuvinte-cheie: Muzeul Olteniei, Băile Govora, Călimănești, Christofle, Paris

CONSIDERAȚII DESPRE ROLUL EDUCAȚIEI PRIVATE ÎN CONTURAREA PREFERINȚELOR DE LECTURĂ ALE TINERILOR DIN ELITA ROMÂNEASCĂ DIN PRIMA JUMĂTATE A SECOLULUI AL XIX-LEA

Dan Dumitru IACOB

Cercet. șt. I, dr. Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu,
al Academiei Române; e-mail: iacob@icsusib.ro

Rezumat

În prima jumătate a secolului al XIX-lea, pe măsură ce procesul de modernizare a societății românești se amplifică, educația și cultura devin elemente tot mai necesare și apreciate în formarea individuală. În ciuda diferențelor structurale și materiale, boierimea este liderul incontestabil pe plan social în privința nivelului de instruire și al gradului de cultură. Resursele materiale ale elitei sociale permit accesul copiilor și tinerilor din familiile boierești la diverse tipuri de educație privată, asigurată mai ales prin intermediul preceptorilor, guvernantelor și pensioanelor din țară și străinătate. Pe baza surselor primare (programe și contracte de pension, registre de venituri și cheltuieli, facturi ale unor librării și cabinete de lectură, cataloage de biblioteci), ne-am propus să evidențiem câteva aspecte despre modul în care educația privată acordată tinerelor vlăstare boierești le-a influențat ulterior biografiile, prin configurarea preferințelor de lectură, alcătuirea și structurarea unor biblioteci personale, opțiunile pentru o educație superioară sau o profesie liberală, adaptarea la cerințele vieții sociale și culturale.

Cuvinte-cheie: lectură, elită socială, educație privată, biblioteci personale, cabinete de lectură.

ȘCOALA LECTURII, LECTURA ÎN ȘCOALĂ: DISCUȚIE ASUPRA UNEI CERCETĂRI APLICATE

Ioana-Ruxandra FRUNTELATĂ

Conferențiar universitar dr./cercet. șt. II

Facultatea de Litere, Universitatea din București, Institutul de Etnografie și
Folclor „Constantin Brăiloiu”, Academia Română
e-mail: i.fruntelata@yahoo.com

Olivia-Florentina CATRINA (TUDOR)

Profesor de limba și literatura română cu gradul didactic I

Școala Gimnazială „Constantin Brâncuși”, sector 6, București
e-mail: catrina.olivia@gmail.com

Rezumat

Dezvoltată odată cu scrierea alfabetică, lectura, ca activitate de „traducere” a informației culturale prin intermediul semnelor, poate fi considerată, în sens antropologic, premergătoare scrisului: oamenii comunităților preliterate „citeau” semnele vremii, urmele din pădure, desenele de pe pereții peșterilor etc. (v. Steven R. Fischer, *A History of Reading*, Reaktion Books, London, 2003). Multă vreme, cunoașterea scrisului a fost apanajul unui mic grup de privilegiați și cititul cu voce tare s-a practicat și se practică din Antichitate până în zilele noastre, când se ascultă audio-cărți. Pentru antropologia lecturii, formele de deprindere și antrenare a acestei facultăți fundamental umane în școală sunt deosebit de interesante. Comunicarea aduce în discuție o cercetare didactică desfășurată în anul școlar 2022-2023, vizând înțelegerea rolului lecturii pentru dezvoltarea inteligenței cognitive și emoționale a unui grup de elevi de clasa a V-a din București.

Cuvinte-cheie: antropologia lecturii, lectura în școală, comunități preliterate, lectură și cunoaștere, lectură și mediere

ASALTUL COMUNIST ASUPRA PREFECTURILOR

Ion-Leone GAVRILĂ-CIOBOTEA

Asist. cercet. drd., Institutul de Cercetări Socio-Umane din Craiova -
C. S. Nicolăescu-Plopșor, al Academiei Române
e-mail: leone.sima21@gmail.com

Rezumat

Nerabdatori să pună mâna cât mai repede pe putere, comuniștii au transformat guvernarea generalului Nicolae Rădescu într-un haos desăvârșit. În numeroase județe, reprezentanții autorității de stat în teritoriu au fost înlocuiți cu forța, în cadrul unei operațiuni cunoscute sub denumirea de „asaltul prefecturilor”, declanșată în decembrie 1944 și încheiată în martie 1945, o dată cu instalarea guvernului Petru Groza.

Cuvinte-cheie: comunism, prefectură, putere, politică, guvern

IMPACTUL SCHIMBĂRILOR CLIMATICE ASUPRA SĂNĂTĂȚII: PROVOCĂRI ȘI SOLUȚII ÎN SECOLUL XXI

Hussein GHZAYEL

Drd. Universitatea de Medicină și Farmacie din Craiova
e-mail: husseinghzayel@yahoo.com

Rezumat

Schimbările climatice influențează sănătatea publică prin multiple efecte negative, cum ar fi valurile de căldură, poluarea aerului și modificările în tiparele de precipitații. Acestea cresc riscurile de insolație, agravează bolile respiratorii și favorizează extinderea bolilor infecțioase transmise de vectori. În plus, schimbările climatice afectează securitatea alimentară și sănătatea mentală, prin dezastre naturale. Pentru a face față acestor provocări, sunt necesare măsuri de adaptare în domeniul sănătății, agriculturii și cercetării tehnologice, alături de educația publicului și cooperarea internațională.

Cuvinte-cheie: sănătate publică, valuri de căldură, boli infecțioase, poluarea aerului, schimbări climatice

LECTURI RECOMANDATE ȘI CĂRȚI DĂRUITE. DESPRE PREMIILE ACORDATE ÎN ȘCOLILE DIN OLTENIA (SFÂRȘITUL SECOLULUI AL XIX-LEA- PRIMELE DECENII ALE SECOLULUI AL XXlea

Georgeta GHIONEA

Cercet. șt. III dr., Institutul de Cercetări Socio-Umane din Craiova -
C. S. Nicolăescu-Plopșor, al Academiei Române
e-mail: getaghionea@yahoo.com

Rezumat

Regulamentul de ordine și disciplină pentru școlile primare urbane de ambe-sexe, intrat în vigoare la 24 iunie/6 iulie 1879, prevedea ca elevii din învățământul primar care se remarcă la învățătură ori prin bună purtare să fie recompensați prin acordarea de note bune sau de premii. Ceremonia împărțirii premiilor era considerată la sfârșitul secolului al XIX-lea una dintre cele mai importante serbări școlare, o manifestare solemnă, în cadrul căreia pe lângă diploma doveditoare a premiului câștigat erau înmânate un anumit număr de cărți. În studiul nostru ne vom opri asupra lecturilor recomandate și a cărților dăruite în școlile din Oltenia la sfârșitul secolului al XIX-lea - primele decenii ale secolului al XX-lea.

Cuvinte cheie: premiu, recompensă, carte, educație, bibliotecă

ISTORIA MANUSCRISELOR *INTRUMENTUL NEGRU* ȘI *FEMEIA NEAGRĂ A UNUI CULCUȘ DE HOȚI*. DRUMUL DE LA CREAȚIE LA PUBLICARE

Elena GONGONEA

Cercet. șt. III/Lector asociat Muzeul Cărții și Exilului Românesc, Craiova/
Universitatea din Craiova, Facultatea de Litere;
e-mail: elenabalasanu@yahoo.com

Rezumat

Lucrarea de față urmărește parcursul sinuos, de la creație la publicare, a două volume de poezie semnate de Andrei Codrescu, scriitorul născut la Sibiu în 1946, care ajunge să fie cunoscut inițial ca scriitor american de origine română. Cele două manuscrise cuprind poeme scrise relativ în aceeași perioadă, în periplul său spre America, dar publicate la o distanță considerabilă de timp. Volumele înrudite, *Intrumentul negru. Poezii 1965-1968* și *Femeia neagră a unui culcuș de hoți*, vor fi publicate în țară începând cu anul 2005, când îi apare la editura craioveană Scrisul Românesc volumul *Intrumentul negru*, cu o prefață a lui Ștefan Baciuc, cel care intenționase să îi publice acest volum în 1974 la editura Mele.

Cuvinte-cheie: Andrei Codrescu, critică literară, manuscris, poezie, exil

CAIETUL DE RUGĂCIUNI AL MARIEI M. DIN IBĂNEȘTI

Laura JIGA-ILIESCU

Cercet. șt. I, Institutul de Etnografie și Folclor
„Constantin Brăiloiu” al Academiei Române
e-mail: laura.jiga.iliescu@gmail.com

Rezumat

Comunicarea prezintă un caiet de rugăciuni scris în Ibănești (jud. Mureș) în anul 1985, din perspectiva valorilor devoționale pe care proprietara și familia ei le atribuie scrierii și lecturii individuale și colective. Identificat pe teren în anul 2016, documentul propriu-zis este contextualizat prin discuții la fața locului, care au revelat funcția suplimentară de rezistență față de regimul comunist exprimată prin gestul copierii rugăciunilor.

Cuvinte-cheie: rugăciune populară, lectură și scriere devoțională, regimul comunist

DESCOPERIRI DE TIP VÂRTOP DIN ZONA DE SUD A OLTENIEI

Simona LAZĂR

Cercet. șt. II dr., Institutul de Cercetări Socio-Umane din Craiova -
C.S. Nicolăescu-Plopșor, al Academiei Române
e-mail:simonalazar@ymail.com

Rezumat

Descoperirile arheologice cu ceramică canelată de tip Vârtop din sudul Olteniei sunt situate de-a lungul Dunării și sunt reprezentate de așezările și mormântul de incinerare hallstattian de la Ghidici-„Balta Țarova”, la Balta Verde, jud. Mehedinți, complexului de gropi de la Bistreț, mormântul (cenotaf ?) de la Cârna, pentru a da numai câteva exemple. Acestea au bune analogii în ceramica necropolei de la Hinova și pe malul drept al Dunării, la Orsoja, la Golubac-„Usije-Grad” sau la Mala Vrbica-„Konopiște.

Cuvinte cheie: descoperiri arheologice, ceramică canelată, sudul Olteniei, așezări, necropole

CORESPONDENȚA ÎN CONTEXTUL GLOBALIZĂRII ȘI REPERCURSIUNILE ACESTEIA ASUPRA VIEȚII CULTURALE

Maria Aura LĂȚEA

Drd. Universitatea din Craiova
e-mail: lateamariaaura@yahoo.com

Rezumat

Globalizarea este un fenomen complex și cu mai multe fațete care implică interconectarea și interdependența crescândă a țărilor și culturilor de pe tot globul. Acesta cuprinde o gamă largă de procese economice, sociale, politice și culturale. Acest studiu abordează implicațiile negative ale globalizării asupra corespondenței, identificând circumstanțele și modurile în care globalizarea a afectat societatea și o comparație între corespondența electronică și cea tradițională. De asemenea, am discutat despre unele beneficii ale globalizării, deoarece globalizarea este un simbol al contemporaneității, având o evoluție neîntreruptă în toate domeniile.

Cuvinte-cheie: corespondența, scrisori, globalizare, cultură, folclor

**FESTIVALUL NAȚIONAL „CÂNTAREA ROMÂNIEI”.
FALSIFICAREA SIMBOLISTICII FOLCLORICE PRIN
MANIPULAREA DISCURSULUI POLITIC**

Gabriel LOHON

Cercet. șt. III, Institutul de Cercetări Socio-Umane
- C. S. Nicolăescu-Plopșor, al Academiei Române
e-mail: gabilohon@gmail.com

Rezumat

Festivalul național „Cântarea României” a înglobat veleitățile artistice la un nivel de masă și a fost creat și folosit de regimul comunist al lui Nicolae Ceaușescu drept un instrument de propagandă, totul cu unicul scop de a-i oferi regimului o legitimitate politică, iar oamenilor obișnuiți, o identitate comună. Altfel spus, acest eveniment trebuia să-i ofere Partidului și conducătorului său controlul total. Mai mult decât atât, „Cântarea României” intenționa – și a și reușit în bună măsură - să integreze toate formele de activitate artistică și științifică la un nivel general, de masă, folosind folclorul ca pe o trambulină importantă în coagularea unității sociale a românilor sub regimul comunist.

Cuvinte cheie: comunism, folclor, manipulare, festival național, cultură populară

EXPANSIUNEA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI SUPEERIOR MEDICAL ÎN ROMÂNIA DUPĂ 1989

Valentin MAIER

Cercet. șt. dr. Muzeul Universității din București

e-mail: valentinmaiergh@gmail.com

Rezumat

Învățământul superior medical (cu specializările principale de medicină, farmacie, stomatologie) este un tip de învățământ superior care a avut o dezvoltare importantă înainte de 1989, sprijinind formarea de specialiști pentru sistemul de sănătate. După căderea regimului comunist, învățământul superior medical a trecut prin mai multe transformări specifice unei societăți intrate în proces de democratizare și modernizare, ce dorea să așeze în centrul său Educația și Sănătatea. Ca urmare, au avut loc schimbări interne structurale care să treacă în uitare ultimii ani 1980, caracterizați de restrângeri organizatorice artificiale, au fost introduse noi specializări în ton cu necesitățile societății și cu dezvoltarea internațională corespunzătoare. Pe lângă dezvoltarea rețelei de instituții de stat, a apărut și s-a dezvoltat și învățământul superior particular. Ne propunem să cercetăm și să prezentăm toate aceste modificări apărute în învățământul superior medical după 1989 și în comparație cu perioada anterioară, pentru a realiza o radiografie a acestui tip de învățământ important pentru orice societate.

Cuvinte-cheie: postcomunism, 1989, învățământ superior, învățământ superior de medical, România

LECTURA PUBLICĂ CA ACT POLITIC LA 1848. CAZUL PROCLAMAȚIILOR ȘI CIRCULĂRIILOR REVOLUȚIONARE ÎN ȚARA ROMÂNEASCĂ

Nicolae MIHAI

Cercet. șt. III, dr., Institutul de Cercetări Socio-Umane din Craiova -
C. S. Nicolăescu-Plopșor, al Academiei Române
e-mail: nicolae48mih@gmail.com

Rezumat

Prezenta comunicare propune o nouă viziune asupra revoluției pașoptiste din Țara Românească, atrăgând atenția asupra unuia dintre instrumentele propagandei noului regim, cel al lecturii publice al documentelor sale. Exercițiu care menține, cultivă lectura în spațiul public, în stradă, ceea ce nu era o noutate pentru spațiul urban, dar îl impune și în lumea rurală, ca ritual duminical după liturghie. Mijloc politic de a cultiva, explica și educa masele analfabete, lectura publică devine un redutabil instrument politic în care sunt înrolați atât comisarii revoluționari, cât și membrii reprezentativi ai elitelor locale, cum sunt preoții.

Încercăm să înțelegem cum lectura publică a reprezentat o secvență importantă a timpului revoluționar, care au fost mizele, limitele și formele specifice care au dus la activarea acestui ritual aparte și cât de mult el a contribuit sau nu la formarea unei mentalități revoluționare specifice

Cuvinte cheie: istorie culturală, 1848, Țara Românească, lectura publică, documente revoluționare

RECONSTITUIREA MONUMENTULUI TRIUMFAL DE LA ADAMCLISI ÎN LUMINA DOCUMENTELOR DIN ARHIVA DIRECȚIEI MONUMENTELOR ISTORICE, PERIOADA ANILOR 1960-1970

Florica MIHUȚ (BOHÎLȚEA)

Conf. univ. dr., Facultatea de Istorie,
Universitatea din București;
e-mail: florica.mihut@istorie.unibuc.ro

Rezumat

Comunicarea este o discuție a problematicii restaurării *Tropaeum-ului Traiani* și a complexului arheologic de la Adamclisi, pe baza proceselor verbale ale *Comisiei Tehnice Interne* și *Comisiei de Avizare* care activau, în perioada aleasă spre analiză, în cadrul *Direcției Monumentelor Istorice*. Va fi abordată modalitatea în care DMI a desfășurat și consemnat activitatea de colaborare cu Institutul arheologic "V. Pârvan" din București și Muzeul de Arheologie (din 1977, Muzeul de Istorie Națională și Arheologie) din Constanța, privind monumentul triumfal traianeic din Dobrogea, într-o perioadă în care istoria națională este acaparată de ideologia național comunistă.

Cuvinte-cheie: patrimoniu istoric, arheologie, monument triumfal, comunismul național, *Direcția Monumentelor Istorice*

CĂRȚILE POPULARE ALE CULTURII NOASTRE: CE SUNT ELE, LITERĂ MOARTĂ SAU SPIRIT?

Ion MILITARU

Cercet. șt. I, dr., Institutul de Cercetări Socio-Umane din Craiova -
C. S. Nicolăescu-Ploșor, al Academiei Române;
e-mail: militaruion_1@yahoo.com

Rezumat

Exista prejudecata larg împărtășită cum că nu din cărți se scriu cărțile. Viata este, în această optică, materia primă a cărților. Nimic mai greșit, mai ales atunci când este vorba despre cum s-au scris cărțile culturii europene și, odată cu ele, spiritul care le-a scris. Felul în care s-a format cultura română și sursele care i-au stat la bază arată că din cărți se scriu cărțile și tot din cărți se „scrie” și spiritul care le creează. Dar ce sunt cărțile? În varianta care le impută că ar fi sursa autentică, ele sunt materie moartă, litera după literă, ceva fără de spirit. Este, în aceasta optică, o viziune non culturală, lipsită de spirit și opacă. Spiritul viu refuză să vadă în carte materie în sensul comun de materie, anorganicul care nu permite viața și nici nu o face cu puțință. Spiritul viu vede în carte propria sa locuință, habitatul cel mai propriu, pe sine însuși. În carte, spiritul se vede pe sine, cartea este oglinda sinelui sau el însuși.

Cuvinte cheie: istoria ideilor, cultura națională, cărțile populare, materie, spirit

TOMA MAROCNEANU. FAMILIA. AVOCATUL. ANTREPRENORUL

Narcisa-Maria MITU

Cercet. șt. III, dr., Institutul de Cercetări Socio-Umane din Craiova
- C. S. Nicolăescu-Plopșor, al Academiei Române
e-mail: narcisa_mitu@yahoo.com

Loredana-Maria ILIN-GROZOIU

Cercet. șt. III dr., Institutul de Cercetări Socio-Umane
din Craiova - C. S. Nicolăescu-Plopșor, al Academiei Române
e-mail: lorelayy2007@yahoo.com

Rezumat

Materialul de față își dorește să scoată în evidență figurile unor antreprenori de succes din trecutul capitalei Băniei și afacerile înfloritoare pe care aceștia le-au dezvoltat la cumpăna celor două veacuri, unele dintre acestea dăinuind și prosperând și după trecerea lor în neființă, prin implicarea urmașilor lor. Amintim în acest sens nume precum Marocneanu, Grădișteanu. Domeniul în care aceștia au activat este cel al construcțiilor.

Modul înțelept în care și-au condus afacerile i-a făcut cunoscuți nu numai pe plan local, ci chiar la nivel național, concurând cu firme importante din țară. Thoma Marocneanu nu a fost numai antreprenor, ci și un avocat cunoscut din Craiova.

Cuvinte cheie: Thoma Marocneanu, familie, antreprenor, prezentare bibliografică, avocat

ELEMENTE ALE FANTASTICULUI ȘI MIRACULOSULUI ÎN BASME POPULARE ȘI LEGENDE LOCALE (JUDEȚUL VÂLCEA)

Elena Mihaela (CĂTĂLINA) MIROIU

Drd. Școala doctorală „Alexandru Piru”,

Universitatea din Craiova

e-mail: miroiu_mihaela@yahoo.com

Rezumat

În cursul istoriei sale zbuciumate și tumultuoase, poporul român și-a creat o literatură proprie, nescrisă, produs al sentimentelor și gândurilor sale. Această creație este cunoscută ca literatură populară sau folclor. Se spune că literatura tradițională este anonimă deoarece numele creatorilor ei nu au fost păstrate în memoria generației. Literatura populară a fost creată și transmisă de unii oameni și este firesc prin conținutul ei să reflecte idei și concepții despre lume și viață, preocupările, bucuriile și necazurile ei. Țăranul român este păstrătorul tradițiilor, legendelor populare și artei, fiind și depozitarul și creatorul cântecului popular. O adevărată comoară de înțelepciune și spiritualitate, reprezintă o sursă de inspirație pentru artiștii anonimi care au reușit să dea o frumusețe aparte poeziei și cântecului popular, să-și înobileze vatra strămoșească și legendele populare românești.

Cuvinte cheie: județul Vâlcea, basme populare, legende, folclor, tradiție

**MITROPOLITUL DR. †IRINEU MIHĂLCESCU AL
MOLDOVEI ȘI PREOTUL PROF. DR. ILARION V. FELEA –
MARTIRI ÎN TEMNIȚELE COMUNISTE**

Ion-Nicolae I. MUTU-STREHAIA

Prof. dr., Liceul Tehnologic „Decebal”,
Drobeta-Turnu-Severin;
e-mail: avvamiron@yahoo.com

La 6 martie 1945 (dar mai ales după 1948), s-a instaurat regimul totalitar comunist în România, care aducea mari schimbări politice, socio-economice, culturale și religioase, atât în viața Bisericii Ortodoxe Române, dar și a celorlalte Culte Religioase. Biserica era îndepărtată din viața Statului, de fapt, s-a urmărit separarea Bisericii de Stat, „pentru reconstrucția țării”, confiscarea averilor bisericești, atacul contra Ierarhilor indezirabili, ce urmau să fie îndepărtați pe diferite „vine”, apărând o serie de aspecte ale prigoanei antireligioase, prin: suprimarea unor periodice bisericești, desființarea anumitor instituții de învățământ eclesial (seminarial și universitar), dar și a mai multor Eparhii (sau contopirea între ele), iar din și după 1948, începea un control permanent asupra slujitorilor Bisericii, fiind vizați, în special cei considerați „incomози”, ducând la marginalizarea, stigmatizarea, îndepărtarea și arestarea lor, așa cum a fost cazul a doi renumiți slujitori (la care li s-au alăturat mulți alții, cunoscuți sau nu) ai Bisericii și Catedrei: Mitropolitul Prof. Univ. Dr. †Irineu Mihălcescu al Moldovei și Sucevei și Pr. Prof. Dr. Ilarion V. Felea de la Arad, asupra activității cărora ne vom opri în studiul nostru.

Cuvinte cheie: Biserică, Mitropolit, Preot, Jertfă, Sfințire

EVOLUȚII JURIDICE ÎN ADAPTAREA STRATEGIEI DE DEZVOLTARE DURABILĂ LA NIVEL LOCAL ÎN OLTENIA

Alexandra NACU

Dr., consilier juridic, Craiova

e-mail: alexanacu@yahoo.com

Rezumat

Fără îndoială, după anul 2001, Oltenia a cunoscut efectele aplicării strategiei de dezvoltare durabilă. Practic, localitățile mici și localitățile mari învecinate au experimentat situații de delimitare a hotarelor lor, au fost schimbate documentațiile cadastrale și planurile urbanistice generale, planurile urbanistice zonale. Au fost procese legate de dreptul de a colecta taxe pentru noile facilități industriale și economice care au apărut în marginea marilor orașe, dar care, teritorial, aparțineau extravilanului unor localități învecinate. Comunicarea face o analiză a principalelor procese și elemente definitorii din punct de vedere juridic și al legislației administrative în primele două decenii ale secolului XXI.

Cuvinte cheie: Oltenia, dezvoltare durabilă, secolul XXI, plan urbanistic, taxe

OLTENIA ȘI STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ LA ÎNCEPUTUL SECOLULUI XXI

Florin NACU

Cercet. șt. III, dr., Institutul de Cercetări Socio-Umane din Craiova -
C. S. Nicolăescu-Plopșor, al Academiei Române
e-mail: florinnacu86@yahoo.ro

Rezumat

Regiunea Sud-Vest Oltenia a cunoscut la nivelul începutului secolului XXI ca și celelalte regiuni de dezvoltare (euro-regiuni) necesitatea unor reorganizări administrativ-teritoriale la nivel local, cu impact pe termen mediu și lung. Comunicarea de față urmărește să prezinte principalele evoluții și principalele rezultate ale aplicării acestei strategii.

Cuvinte-cheie: Oltenia, dezvoltare durabilă, secolul XXI, strategie, reorganizare

„CERCUL” – SEMNIFICAȚII ÎN LIRICA ROMÂNEASCĂ. PERSPECTIVE IMAGOLOGICE

Alin Constantin NAIDIN

Drd. Școala doctorală „Alexandru Piru”,
Universitatea din Craiova
e-mail: naidin_alin@yahoo.com

Rezumat

Simbolul cercului a produs plurisemnificații concretizate în modulații cu implicații poetice, filosofice sau religioase. De-a lungul timpului, lirica românească a avut în vedere semnificațiile sale, ceea ce înseamnă raportul complex și variat dintre centru și margine și atestă o viziune integratoare și o înțelegere a genezei acesteia. Circumstanțele culturale și istorice au determinat concepția despre existență, în mod diferit la **Miron Costin** despre „roata” lumii, ce are o gândire profund impregnată de climatul istoric și religios în care trăiește și se exprimă, și în alt fel la **Dosoftei** – „Să vă-nchinaț la Domnul în curtea cea svântă”. Pentru **poetii Văcărești**, amorul, **focul amorului**, este felul lor dual de înțelegere a lumii. George Poulet amintește de o cunoaștere fizică și morală, ce se condiționează și care „implică necesitatea de a umple întreg intervalul, atingând extremele, de a fi deopotrivă centru și circumferință.”¹

Versurile lui Miron Costin din *Viața lumii*, concepute cam în același timp când mitropolitul Dosoftei tălmăcea *Psalmii*, reflectă în bună măsură concepția religioasă a timpului cu privire la condiția trecătoare a omului și conduita sa care trebuie să fie conformă canoanelor timpului pentru a conștientiza fragilitatea ființei și neputința ei de a da un sens existenței în afara unei proiecții care implică divinitate.

Pornirea mistică a căutării dragostei sau, în mod particular, al chipului iubitei, întocmai căutării unui centru care atrage și impune respect, este cântat de **poetii Văcărești**, un mod dual de

¹ Georges Poulet, *Metaformozele cercului*, Traducere de Irina Bădescu și Angela Martin, Studiu introductiv de Mircea Martin, Editura Univers, București, 1987, p. 66.

înțelegere a lumii, o cunoaștere fizică și morală, o imagine despre viața ca un cerc al iubirii.

Din această perspectivă opera lui Miron Costin, a lui Dosoftei și a poezilor Văcărești pot obține noi semnificații imagologice despre cerc și circularitate.

Cuvinte-cheie: Miron Costin – „roata vieții”, Dosoftei – „Să vă-nchinaț la Domnul în curtea cea svântă” , „focul amorului”, cerc și circularitate

CONTRIBUȚII LA CUNOAȘTEREA CARTIERULUI DE PRODUCȚIE CERAMICĂ DIN NORDUL ORAȘULUI ROMULA

Mircea NEGRU

Conf. univ. dr. Universitatea din București/

Universitatea din Craiova

e-mail: mircea_negru_arch@yahoo.com

Rezumat

Cercetările din perioada 2013-2024 au dus la identificare atelierului ceramic nr. 8. Acesta se află la vest de drumul roman de la Romula la Acidava. În cadrul lui au fost descoperite și cercetate până în prezent un număr de 7 cuptoare de olar. În acestea și gropile acestora au fost descoperite numeroase vase ceramice întregi sau fragmentare, produse aici, din a doua jumătate a secolului al II-lea p.Chr., până în prima treime a secolului al III-lea p.Chr.

Cuvinte-cheie: perioada romana, Romula, ceramica, ateleire ceramice, cuptoare de olar

LECTURA ÎN TRANȘEE: OFIȚERI ȘI SOLDAȚI ROMÂNI ÎN TIMPUL PRIMULUI RĂZBOI MONDIAL

Gheorghe NEGUSTOR

Lect asoc. dr./secretar științific școala doctorală
Istorie. Civilizație. Cultură, Universitatea Babeș-Bolyai;
e-mail: gnegustor@gmail.com

Rezumat

Printre fenomenele cele mai interesante care s-au petrecut în timpul Primului Război Mondial, lectura și scrisul în tranșee sunt practici re/descoperite destul de târziu de istorici. Deși făceau parte din cotidianul combatanților în toate armatele implicate în război, nefiind un subiect de istorie militară, „clasică”, aceste subiecte au fost ignorate multe decenii de istoriografie. Ele reprezintă manifestări din spatele frontului. Istoria culturală a fost cea care a dat tonul abordării unor astfel de cercetări, care s-au dovedit mai mult decât spectaculoase și incitante pentru scrisul istoric și nu numai. Ultimii ani au adus în prim plan o serie de publicații care oferă o altă perspectivă a înțelegerii anilor de război, a vieții cotidiene a combatanților. În timpul Marelui Război nu doar s-au purtat lupte. O mare parte din timp era dedicată repaosului, refacerii moralului soldaților. În aceste pauze fiecare dintre ei – soldați sau ofițeri – își găseau diverse îndeletniciri: scriau numeroase cărți poștale și scrisori celor dragi, învățau să scrie și să citească, compuneau cântece și versuri, scriau impresii personale despre războiul la care luau parte, sculptau diverse obiecte minunate din cartușele trase sau alte obiecte rămase de la muniția explodată. Însă, una dintre pasiunile cele mai des întâlnite este lectura. Era la îndemâna oricui știa să citească. Practica lecturii la combatanții români reprezintă obiectul acestei prezentări. Câteva întrebări de cercetare constituie suportul pe care vom construi prezentare: Cine sunt cei care citesc? Ce citesc ei? De unde își procură materialele lecturii? Care sunt sensurile psiho-emoționale a acestei practici? Cum ajută scrisul istoric un asemenea subiect?

Cuvinte-cheie: Primul Război Mondial, istorie culturală, lectura, timp liber, armata română

INTERFERENȚE ETNICE ÎN ANTROPONIMIA DIN OLTENIA. OBSERVAȚII PE BAZA CATAGRAFIEI JUDEȚULUI ROMANAȚI (1838)

Iustina NICA

Cercet. șt. II, dr., Institutul de Cercetări Socio-Umane din
Craiova - C. S. Nicolăescu-Plopșor, al Academiei Române
e-mail: iustinaburci@yahoo.com

Rezumat

Migrațiile reprezintă un fenomen cu rol esențial în dezvoltarea societăților de-a lungul istoriei. Acestea au modelat structura demografică și culturală a lumii și au contribuit (concordant epocilor în care s-au produs) la dezvoltarea economică, socială, tehnică etc. a regiunilor de destinație. Apariția comunităților multiculturale a avut ca urmare îmbogățirea patrimoniului local. Lucrul acesta se reflectă și la nivelul numelor de persoană, care devin un indicator valoros al dinamicii etnice; studierea lor în contextul interferențelor etnice poate dezvălui procese complexe de conviețuire, adaptare și transformare a identităților colective.

În lucrarea de față, ne-am propus să prezentăm profilul etnic al populației din cele 41 de localități aflate în Plasa Câmpului din județul Romanați și să analizăm din punct de vedere antroponimic numele înregistrate. Ne-am bazat în demersul nostru pe Catagrafia din anul 1838, publicată de Paul Emanoil Barbu și Mirela Comănescu.

Cuvinte cheie: migrație, interferențe etnice, antroponimie, catagrafie, analiză

INFLUENȚA DURABILĂ A PANOPTICONULUI LUI JEREMY BENTHAM. OCHIUL PUTERII ȘI METAMORFOZA PEDEPSELOR

Elena OANCEA

Lect. univ. dr. Facultatea de Drept,
Universitatea din Craiova;
e-mail: av.elena.oancea@gmail.com

Diana DĂNIȘOR

Prof. univ. dr. habil., Facultatea de Drept,
Universitatea din Craiova;
e-mail: danisordiana@yahoo.ro

Rezumat

Conceptul Panopticonului, deși originar din secolul XVIII, continuă să influențeze profund gândirea și practicile în domeniul dreptului penal și al controlului social. Impactul său asupra arhitecturii instituțiilor corecționale și a sistemelor de supraveghere este evident, iar reflecțiile lui Michel Foucault au aprofundat înțelegerea acestui fenomen. Pe măsură ce tehnologia avansează și societatea evoluează, va fi esențial să găsim un echilibru între eficiența supravegherii și protecția drepturilor fundamentale ale individului. Explorarea acestor direcții viitoare va modela modul în care societățile noastre se vor adapta și vor răspunde provocărilor emergente în domeniul controlului social și al justiției penale.

Cuvinte-cheie: Panopticon, Bentham, Foucault, putere, pedeapsă

PREZENȚE ALE „CITITORULUI REAL” ÎN ÎNSEMNĂRILE DE PE CARTEA VECHĂ ROMÂNEASCĂ

Alexandru OFRIM

Conf. univ. dr. Facultatea de Litere,
Universitatea din București;
e-mail: alexandru.ofrim@litere.unibuc.ro

Rezumat

O caracteristică a studiilor românești în domeniul istoriei cărții și a lecturii este perspectiva cronologică și cantitativă, care oferă informații despre exemplare bibliografice, inventare de biblioteci, centre tipografice, producția și circulația cărții, etc. Lipsesc abordările care să investigheze prezența cititorului, comportamentele lui pragmatice de lectură. O istorie culturală a lecturii trebuie să țină seama nu numai de ceea ce a fost publicat și vândut, ci și de ceea ce a fost efectiv citit. Nu este suficient să identificăm prezența cărții în diverse medii sociale, trebuie să-l căutăm pe „cititorul real”. Nu ne lipsesc sursele care permit reconstituirea modalităților de apropiere ale textelor și a experiențelor concrete de lectură. Ne propunem o prezentare a modalităților practice de lectură: intensivă/extensivă, individuală/colectivă, orală/vizuală, în spațiul românesc al secolelor XVIII-XX. Ne vom sprijini pe bogatul corpus al însemnărilor de pe cartea veche românească. Acestea conțin vocile cititorilor, impresiile despre cele citite, practicile lor de lectură și circumstanțele spațio-temporale în care se desfășoară.

Cuvinte-cheie: Istorie culturală, istoria cărții și a lecturii, România, însemnări pe cartea veche românească, practici de lectură

„CULTURA AMBALAJULUI” – IMAGINEA FEMEII ÎN MENTALITATEA POPULARĂ ȘI NOUA PROIECȚIE A IMAGINII ÎN „CULTURA DE CONSUM”

Gabriela PĂȘĂRIN

Prof.univ.dr.habil., Universitatea din Craiova,

Facultatea de Litere;

e-mail: gabrielarusu.pasarin@gmail.com

Rezumat

Practicile rituale susținute de inițiați și însușite de cei „aleși” pentru perpetuarea acestora au generat existența a două lumi. Una este a impactului imediat, la un prim nivel de receptare, modificabilă în datele circumstanțiale. A doua lume este teaurizatoarea factorilor recunoscutibili în mai multe situații similare, din etape diferite de manifestarea (circumscriind generații) și a elementelor de inedit, insolit.

Femeia a fost considerată în mentalitatea tradițională românească darul făcut de Dumnezeu bărbatului. Bărbatul e darul lui Dumnezeu. „Iată ce a făcut Dumnezeu, ca bărbatul să nu fie singur!”, Formule de genul: „roaba lui Dumnezeu”, „roaba Domnului” sunt încă în patrimoniu cultural imaterial activ și este repudiată sintagma „roaba bărbatului”, pentru că nu trebuie să folosim darul lui Dumnezeu în sens negativ.

Cunoscuta formulă „Cultura ambalajului” aparține lui Anthony Hopkins. Azi are un alt sens: ambalajul vinde cultura, cultura imaginii femeii, o imagine corectată până la deformare. Cultura ambalajului se bazează pe tehnici de manipulare emoțională.

Dintotdeauna chipul femeii a vizat grija pentru imagine. Ceremonialurile existențiale au avut în centrul preocupărilor imaginea femeii, păstrarea naturaleții native și doar practici de înfrumusețare naturală în momentele de „prag”. Este un prim palier de analiză în comunicarea noastră, imaginea femeii în cultura tradițională românească.

Al doilea palier de analiză se referă la „cultura ambalajului”, cea care face ca ambalajul, tușarea fizionomiei cu accente spre

nefiresc, chiar hidos (implanturi, botoxuri) să „vândă” o imagine aparent frumoasă, în noua accepțiune de „șocantă”.

O a treia componentă a excursului nostru pe această temă va aborda concepția actuală despre imaginea pe care o au femeile frumoase natural sau prin cultura ambalajului despre cel căruia îi sunt dar de la Dumnezeu. Care care sunt caracteristicile atractive ale bărbatului pentru ea, femeia rezultat al „culturii ambalajului”, să îl aleagă spre a fi darul lui dat de Dumnezeu (*The unplugged Alpha*, Richard Coper)?

Lumea formelor expresive marcate de o sensibilitate estetică potențată de nostalgia începuturilor pare ușor de decriptat. Doar pare! Încercând a o defini, de fapt se redefinește. Imaginea nou creată va avea o altă putere de sugestie și persuasiune, pentru că depinde de circumstanțele receptării, gradul de inițiere, „zestrea” culturală.

Cuvinte-cheie: frumusețea femeii, mentalitatea tradițională românească, „cultura ambalajului”, „cultura de consum”

**SITUAȚIA REFUGIAȚILOR DIN BASARABIA, NORDUL
BUCOVINEI ȘI ȚINUTUL HERȚA STABILITI ÎN JUDEȚUL
DOLJ ÎN 1944, REFLECTATĂ ÎN PAGINILE
PUBLICAȚIILOR „*CUVÂNT MOLDOVENESC*” ȘI
„*GORJANUL*”**

Dumitru-Valentin PĂTRAȘCU

Dr., Muzeul Județean Gorj „Alexandru Ștefulescu”, Târgu-Jiu
e-mail: valentinpatrascu1983@yahoo.com

Daniela-Liliana PĂTRAȘCU

Dr., Muzeul Județean Gorj „Alexandru Ștefulescu”, Târgu-Jiu
e-mail: valentinpatrascu1983@yahoo.com

Rezumat

Publicațiile „*Cuvânt Moldovenesc*” și „*Gorjanul*”, ambele editate la Târgu-Jiu ca urmare a evacuării redacției săptămânalului „*Cuvânt Moldovenesc*” din Chișinău, constituie două surse prețioase de informații cu privire la situația refugiaților din Basarabia, nordul Bucovinei și Ținutul Herța stabiliți în județele Olteniei începând din martie 1944. Totodată, este important de menționat faptul că, după evacuarea sa din Chișinău, redacția săptămânalului „*Cuvânt Moldovenesc*” a funcționat în comuna Bibești din județul Gorj, editarea publicației realizându-se la tipografia săptămânalului „*Gorjanul*” din Târgu-Jiu.

Ambele publicații au avut rubrici de mică publicitate dedicate refugiaților basarabeni și bucovineni, în vederea facilitării regăsirii și reunirii membrilor familiilor refugiate din respectivele regiuni istorice românești. Un rol important în realizarea săptămânalului „*Cuvânt Moldovenesc*” l-a jucat, alături de preotul refugiat Sergiu Roșca, învățătorul gorjean Sabin Popescu-Lupu, ambii redactori ai respectivei publicații.

Cuvinte cheie: Basarabia, refugiați, „*Cuvânt Moldovenesc*”, „*Gorjanul*”, Dolj

BIBLIOGRAFIA SCRITORILOR OLTENI. UN PROIECT INIȚIAT DE C. S. NICOLĂESCU-PLOPȘOR

Șerban PĂTRAȘCU

Cercet. șt. III, dr., Institutul de Cercetări Socio-Umane din Craiova -
C. S. Nicolăescu-Plopșor, al Academiei Române
e-mail: serban_patrascu@yahoo.com

Rezumat

Sub conducerea lui Plopșor, nou înființatul Institut din Craiova, a demarat un Proiect de anvergură: BIBLIOGRAFIA SCRITORILOR DIN OLTENIA.

Proiectul a fost inițiat în condițiile relativei destinderi a regimului comunist din deceniul al șaptelea al secolului trecut. Sarcina cercetării în vederea îndeplinirii Proiectului a fost încredințată secției de filologie din cadrul Institutului. Un tânăr cercetător, Stelian Cîncă, a luat contact cu scriitorii și poeții olteni, inclusiv cu cei aflați până atunci în dizgrația regimului comunist, precum Radu Gyr sau Pan Vizirescu. Rezultatele cercetării au fost valorificate prin studii, articole și cărți.

Cuvinte cheie: Plopșor, proiect, Oltenia, Craiova, scriitori

CULTURA LECTURII ȘI „INSTITUȚIILE” SALE ÎN OLTENIA INTERBELICĂ: DE LA LECTURILE PUBLICE LA BIBLIOTECILE POPULARE

Diana-Mihaela PĂUNOIU

Cercet. șt. III, dr., Institutul de Cercetări Socio-Umane din Craiova -
C. S. Nicolăescu-Plopșor, al Academiei Române
e-mail: dianamihaelapaunoiu@yahoo.com

Rezumat

Comunicarea abordează lectura ca practică instrumentată politic și cultural în cadrul unor „instituții” ale lecturii. Acestea s-au conturat și dezvoltat în contextul „ofensivei culturale” demarată, la sfârșitul primului război, cu scopul de a propaga, în cuprinsul României Mari, o cultură națională unitară. „Instituțiile” lecturii au avut forme diferite, precum: șezători sau ședințe culturale ale căminelor culturale (lectura din opere literare, „jurnalul citit” – lectura din ziare și reviste etc.), „Sărbătoarea Cărții”, biblioteci populare rurale sau urbane (de parohie, de cazarmă/ostășești, ale căminelor culturale ori cele din cadrul instituțiilor publice etc.). Pe parcursul interbelicului, „ofensiva culturală” și-a modificat și completat obiectivele și instrumentele în funcție de registrul politic și cultural dominant din spațiul românesc. Lectura instrumentată în „instituții” specifice devine unul din mijloacele principale pentru formarea și consolidarea conștiinței naționale, facilitarea educației cetățenești și, în general, pentru „ridicarea culturală” a tinerilor și adulților sub diverse aspecte. O analiză a culturii lecturii și a „instituțiilor” sale în Oltenia interbelică poate releva perspective noi asupra acestei problematici.

Cuvinte cheie: lectura instrumentată, „instituțiile” lecturii, șezători culturale, biblioteci populare, Oltenia

ÎNAINTE DE LECTURĂ. MECANISMELE PIȘTEI DE CARTE ÎN ROMÂNIA ÎN SECOLUL AL XIX-LEA

Bogdan POPA

Cercet. șt. II, dr. Institutul de Istorie „Nicolae Iorga”, București
e-mail : bogdanidpopa@gmail.com; bogdan.popa@iini.ro

Rezumat

Comerțul cu carte trebuie înțeles ca o întreprindere capitalistă ce a depins, în foarte mare măsură, de creativitatea autorilor și de capacitatea librarilor-editori români din secolul al XIX-lea de a vinde produsul gândirii celor dintâi într-o societate dominată de analfabetism. În același timp, piața de carte românească a imitat, în cadrul procesului convențional denumit „de modernizare”, iar apoi s-a racordat la circuitele similare dezvoltate cu precădere în Europa occidentală și centrală.

Comunicarea de față este o încercare de a înțelegemecanismele piștei de carte – modalitatea prin care cititorii români din secolul al XIX-lea puteau să își procure titlurile pe care le doreau. Lectura era precedată de actul căutării și procurării cărții, o chestiune în primul rând de ordin pecuniar și în care rețelele comerciale specializare, interne și externe, jucau rolul principal. Analiza mecanismelor continentale și interne pune în valoare două elemente: 1) rolul dual, comercial și cultural, al librarilor-editori; și 2) deschide o discuție importantă despre circulația reală a cărții ca preludiu al istoriei lecturii în societatea românească modernă.

Cuvinte cheie: lectură, circulația cărții, librari-editori, relația cititori, relația cititori-autori

ELEMENTE MISTICO-RELIGIOASE IDENTIFICATE ÎN ACȚIUNILE PERSONAJULUI RĂZBOINIC/ VOINIC DIN TEXTELE POPULARE ROMÂNEȘTI

Cristina POPA

Drd. Școala doctorală Alexandru Piru,
Universitatea din Craiova;
e-mail: cripopa23@gmail.com

Rezumat

În anumite texte populare românești (balade și basme), personajul acționează legendar, sub impulsul dreptății, transformându-se într-un erou luptător, având scopuri diverse. Pentru a putea să i se contureze un profil războinic legendar apelează atât la calitățile fizice, cât și la elementele mistico-religiase. De exemplu, unul dintre personajele războinice din baladă nu se mulțumește să lupte numai cu sabia împotriva dușmanilor turci și tătari, ci trebuie să se bizuie și pe busuioc și apa sfințită. În schimb, eroul războinic din anumite basme luptă împotriva forțelor întunericului, împotriva răului. El are nevoie de arme: sabia, arcul, scutul, coiful care sunt arme ale luminii. Metaforic însă, lupta eroului împotriva zmeilor și a altor forțe ale răului ilustrează lupta creștinului împotriva ispitelor, păcatelor și a patimilor egoiste care amenința sufletele pământenilor.

Cuvinte-cheie: personaj, erou, model, folclorizare, ficționalizare.

DOCTORI ȘI BOLI ÎN ZONA RURALĂ A JUDEȚULUI DOLJ LA SFÂRȘITUL EPOCII MODERNE

Lucian POPESCU-VAVA

Muzeograf dr., Muzeul Olteniei, Craiova;

e-mail: lucianpopescuvava@yahoo.com

Rezumat

În privința zonei rurale, starea igienico-sanitară, așa cum o demonstrează documentele vremii, rămâne una negativă. Spațiul în care se derulează viața săteanului expune sănătatea acestuia unor riscuri mari. Fie că ne referim la locuințe, la gospodărie, la comunitate sau la legăturile dintre comunități, aproape peste tot și în diferite grade de alterare întâlnim tot soiul de opreliști și impedimente care alimentează bolile.

Un aport deloc neglijabil pe aceeași cale a ameliorării sănătății locuitorilor din zona rurală a avut-o atât înființarea de așezăminte spitalicești, farmacii, dar mai ales răspândirea infirmeriilor în peste 40 de comune, contribuind în acest fel la facilitarea accesului la serviciile de sănătate asumate de statul român și implicit, la răspândirea culturii medicale în zonele defavorizate.

Cu toate acestea, bolile contagioase erau frecvente, iar în lipsa unei intervenții rapide și ferme, căpătau caracter epidemic. Medicul de plasă era depășit, de multe ori, de mulțimea însărcinărilor sale. Una din principalele sale atribuții era efectuarea vaccinărilor ca măsură profilactică, în cazul cărora întâmpina lipsa de implicare a autorităților locale, dar și reticența populației cu privire la beneficiul vaccinării. Tot în registrul preocupărilor preventive ale medicilor rurali s-au numărat și inspecțiile stabilimentelor publice, măsură menită să identifice și să elimine potențialele riscuri asupra sănătății publice. Pe lângă acestea, se adaugă vizitele zilnice în comunele plășii, unde acordă consultații, tratament și sfaturi.

Cuvinte-cheie: boli, doctori, epoca modernă, județul Dolj

PIESEE DE PLASTICĂ NEOENEOLITICĂ DIN COLECȚIA MUZEULUI ROMANAȚIULUI, CARACAL

Sabin POPOVICI

Director/muzeograf, dr. Muzeul Romanațului Caracal
e-mail: sabinpopovici@yahoo.com

Simona LAZĂR

Cercet.șt. II, dr. Institutul de Cercetări Socio-Umane din Craiova
- C. S. Nicolăescu-Plopșor, al Academiei Române
e-mail:simonalazar@ymail.com

Rezumat

Cercetările arheologice efectuate de-a lungul timpului în situri de referință aparținând civilizației neoneolitice din Oltenia au condus la descoperirea unui număr semnificativ de artefacte, în principal ceramică. Ne propunem o reanalizare bazată pe criterii stilistico-tipologice a unor piese de plastică neoneolitică descoperite în spațiul menționat. Analiza noastră ne permite să le plasăm, cu mare probabilitate, în cultura Sălcuța

Cuvinte-cheie: cercetări arheologice, artefacte, neoneolitic, Oltenia, cultura Sălcuța

GEORGE BANU - PLECAREA LA PARIS ȘI ÎNCEPUTUL CUCERIRII LUMII INTELECTUALE FRANCEZE

Cosmina Mirabela RADU (PĂUNESCU)

Asist. cercet. drd. Universitatea din Craiova/

Muzeul Cărții și Exilului Românesc

e-mail: mira_pr44@yahoo.com

Rezumat

În iarna anului 1973, George Banu pornește într-o călătorie decisivă către Paris, simbol al evadării din opresiunea comunistă. Plecat cu resurse minime, dar cu o dorință arzătoare de libertate, Banu ajunge la Paris pe 31 decembrie, o dată simbolică pentru reconfigurarea destinului său. Gara de Est, pe care o părăsește, devine un simbol al ruperii de Estul comunist și intrarea într-un spațiu plin de oportunități. La Paris, este întâmpinat de Annick Marty și, printr-un miracol al sorții, ajunge să petreacă Revelionul alături de Marguerite Duras. În scurt timp, întâlnește personalități precum Peter Brook și Bernard Dort, care îi vor deschide drumul către cariera academică și teatrală. Parisul nu este doar un oraș de rezidență, ci devine un spațiu de auto-construcție identitară, un loc în care teatrologul își redescoperă sinele, formându-se atât profesional, cât și spiritual. În relația sa cu teatrul și cultura pariziană, Banu găsește o platformă pentru a rămâne conectat la România, contribuind prin cronicile sale la *Europa Liberă*. În ciuda presiunilor regimului comunist de a abandona această colaborare, Banu alege să continue, asumându-și riscuri personale și familiale. Parisul devine astfel un spațiu al transformării, un loc în care Banu se maturizează artistic și moral, păstrând un echilibru între identitatea sa românească și noua sa viață din capitala franceză.

Cuvinte-cheie: George Banu, teatru, memorie, exil, Peter Brook, arta spectacolului, nostalgie

INVESTIȚIILE STRĂINE DIRECTE ÎN OLTENIA: EVOLUȚIE, OPORTUNITĂȚI ȘI PROVOCĂRI ÎN CONTEXT EUROPEAN

Laurențiu RADU

Cercet. șt. III dr., Institutul de Cercetări Socio-Umane din Craiova -
C. S. Nicolăescu-Plopșor, al Academiei Române
e-mail: xpatrick2013@yahoo.com

Rezumat

Studiul prezintă evoluția istorică a investițiilor străine directe (ISD) în regiunea Oltenia. Se evaluează impactul acestor investiții asupra dezvoltării economice și sociale, precum și oportunitățile de atragere a ISD pentru o creștere economică sustenabilă. De asemenea, sunt identificate obstacolele care trebuie depășite pentru atragerea ISD și se analizează politicile și reglementările europene relevante. Studiul oferă recomandări pentru îmbunătățirea atractivității Olteniei pentru investițiile străine, subliniind contribuțiile semnificative ale ISD la creșterea regională și competitivitatea economică.

Cuvinte cheie: investiții străine directe (ISD), Oltenia, context european, dezvoltare regională, politici europene.

CONTRACTUL INDIVIDUAL DE MUNCĂ – O PRIVIRE ISTORICĂ

Roxana Cristina RADU

Conf. univ. dr., Facultatea de Drept,
Universitatea din Craiova
e-mail: roxanacristina.radu@yahoo.com

Rezumat

De-a lungul timpului, reglementarea contractului individual de muncă a fluctuat pe măsură ce au evoluat relațiile de muncă, tehnologia, respectiv concepțiile doctrinare privind natura, originea și caracteristicile acestui tip de contract. Definiția conferită de *actualul Cod al muncii* menționează faptul că acesta este contractul în temeiul căruia o persoană fizică, denumită salariat, se obligă să presteze munca pentru și sub autoritatea unui angajator, persoană fizică sau juridică, în schimbul unei remunerații denumită salariu. Cert este că, până la prezenta definiție (și ea perfectibilă), opiniile specialiștilor au evoluat de la contract de locațiune pe durată determinată la contract individual de muncă pe perioadă nedeterminată (regula în material încheierii contractelor individuale de muncă), de la contract consensual la contract solemn și invers, de la contract "intuitu personae" la contract "intuitu profesional", reglementările legale modificându-se în consecință. Prezentul articol urmărește evoluția istorică a reglementărilor contractului individual de muncă, de la primele mențiuni ale acestuia în plan juridic până în prezent.

Cuvinte-cheie: contract individual, muncă, salariat, angajator, caracter

PODOABE SPECIFICE COMUNITĂȚILOR DIN ENEOLITICUL TÂRZIU. COLECȚIA MUZEULUI JUDEȚEAN „TEOHARI ANTONESCU” GIURGIU.

Iulia RĂBÎNCĂ

Muzeograf Muzeul județean „Teohari Antonescu”, Giurgiu
e-mail: arheoarheo@gmail.com

Rezumat

Podoabele din scoici, oase, coarne și dinți au fost descoperite în sudul Munteniei la Tangâru, Petru Rareș, Pietrele-*Măgura Gorgana*, *Sultana-Malu Roșu* and *Bucșani-Pod*. Majoritatea podoabelor (44 piese) au fost descoperite în nivelurile culturii Gumelnița din eneoliticul târziu (cca. 4500-4100 î. Hr.). Cochiliile folosite pentru brățări, măgele și pandantive au fost cele ale valvelor *Unio* și *Spondylus*. Cel mai mare lot cuprinde 12 plăcuțe dreptunghiulare, perforate, realizate din diafize, care provin din așezarea de la *Sultana-Malu Roșu*. Printre artefacte se numără de asemenea două ace bilobate descoperite la Tangâru și Petru Rareș, și două pandantive realizate din dinți de animal.

Cuvinte-cheie: podoabe, colecție, eneoliticul târziu, cultura Gumelnița, Muzeul județean Giurgiu

O PREZENTARE A STRUCTURILOR DE REPRESIUNE RELIGIOASĂ DIN REGIMUL COMUNIST

Bogdan Emanuel RĂDUȚ

Drd. Institutul de Istorie „Nicolae Iorga”, București

e-mail: emy_radut@yahoo.com

Rezumat

Anii regimului comunist în România au însemnat și opresiune religioasă, din partea unei ideologii atee și materialist dialectice. De aceea, deși legislativ s-a afirmat o separare între stat și biserică, regimul a deținut câteva pârghii prin care a încercat controlul asupra bisericilor și cultelor. Acestea au existat și funcționat pe toată perioada comunistă, aducând numeroase prejudicii credincioșilor.

În mod direct, Ministerul Cultelor, redenumit apoi Departamentul Cultelor, și Împuternicitul de culte, redenumit Inspectorul de culte, au fost uneltele Partidului în supravegherea și controlul cultelor. De cealaltă parte, Direcția Securității Statului a fost instrumentul de opresiune al credincioșilor care fie nu s-au supus noilor reguli ale noului regim, fie au intrat în atenția organelor pentru diverse acțiuni sau manifestări contra regimului. Preoți, pastori sau laici s-au confruntat cu ani grei de închisoare, fiind considerați „dușmanii regimului”.

Prezentarea acestor structuri caută să reliefeze modul cum statul comunist a copiat modelul sovietic și a încercat să controleze religia în România, pe care dorea să o înlocuiască cu o religie nouă – comunismul – care trebuia să formeze omul nou, atât de mult promovat în epocă.

Cuvinte cheie: regimul comunist, statul și biserica, securitatea, cultele religioase, opresiune religioasă

NUMELE PATRONIMIC ÎN IPOTEZA DESFACERII CĂSĂTORIEI. REPERE JURISPRUDENȚIALE

Oana-Nicoleta RETEA

Asist.univ.dr. Facultatea de Drept,
Universitatea din Craiova;
e-mail: retea.oana.nicoleta@gmail.com

Rezumat

Numele de familie, atribut de identificare al persoanei fizice, se poate modifica ca o consecință a încheierii căsătoriei sau a pronunțării divorțului. Astfel, dacă soții au optat pentru a purta un nume comun pe perioada căsătoriei, instanța poate să aprobe păstrarea numelui din căsătorie, chiar dacă nu există un acord în acest sens, atunci când există „motive întemeiate”. Așadar, principala funcție a numelui patronimic este aceea de a reda apartenența la o anumită familie, context în care, vom arată că această premisă dispare, în raport de deciziile instanțelor, odată ce se pronunță divorțul.

Cuvinte cheie: nume de familie, căsătorie, atribut de identificare, divorț

„VOCILE ALTORA”. CONSEMNAREA MĂRTURIILOR ÎN PRACTICA JURIDICĂ ROMÂNEASCĂ

Oana RIZESCU

Cercet. șt. II, dr. Institutul de Istorie „Nicolae Iorga”, București
e-mail: oana_rizescu@yahoo.fr

Rezumat

Comunicarea își propune să investigheze modul în care au fost înregistrate mărturiile părților și cele ale martorilor în curțile de justiție românești. De la consemnarea „pării doar cu gura” la răstălmăcirea de către judecător a spuselor părților și martorilor din timpul dezbaterilor, cu scopul bunei lor înregistrări de către greșierul de ședință, este un lung proces care relevă nu doar trecerea de la oralitatea exclusivă a procedurii juridice medievale spre constituirea unui dosar al procesului, ci și cultura juridică și vocabularul, comune sau discriminatorii, ale tuturor participanților la actul de justiție: magistrați, avocați, justițiabili.

Cuvinte-cheie: istoria ideilor, cultura națională, cărțile populare, materie, spirit

ASPECTE ALE ACTIVITĂȚII ȘTIINȚIFICE ȘI MILITARE A LUI SIMION STOILOV

Antoaneta-Laura SAVA

Cercet. șt. III dr., Institutul de Cercetări Socio-Umane
din Craiova - C. S. Nicolăescu-Plopșor, al Academiei Române
e-mail: savaantoaneta@yahoo.com

Rezumat

Simion Stoilov a fost militar în Batalionul 5 Ingineri și Batalionul de Specialitate. A îmbrățișat o carieră educațională având funcții importante în cele mai înalte universități . În anul 1907, după finalizare studiilor primare, s- a înscris la Colegiul Național Carol I din Craiova . În data de 1 noiembrie 1909, în timpul studiilor liceale a primit ordinul de încorporare. O stradă din Municipiul Craiova îi poartă numele. El a avut o contribuție semnificativă în reluarea oficială a relațiilor diplomatice cu Franța unde a fost trimis ca ambasador al României.

Cuvinte cheie: Simion, Stoilov, matematician, personalitate științifică, ordin de încorporare

PROPAGANDĂ ȘI MANIPULARE ÎN ȘTIRILE DE RĂZBOI: DE LA RĂZBOIUL CEL LUNG LA RĂZBOAIELE LUNGI

Oana-Andreia SÂMBRIAN

Cercet. șt. III dr., Institutul de Cercetări Socio-Umane din Craiova -
C. S. Nicolăescu-Plopșor, al Academiei Române
e-mail: oana.sambrian@gmail.com

Rezumat

Lucrarea noastră dorește să evidențieze felul în care propaganda începe să se construiască și să se difuzeze luând ca punct de plecare știrile de război. Între secolul al XVI-lea și secolul nostru există asemănări extrem de interesante, pe care le vom ilustra analizând presa, atât în forma ei incipientă, *avvisi a stampa* de secol XVI, cât și în forma ei actuală, incluzând știrile promovate pe social media. În partea a doua a lucrării vom prezenta principalele tehnici de manipulare, aplicând teoriile expuse pe războiul cel lung (1593-1606), cât și pe conflictele militare actuale.

CONSIDERAȚII PRIVIND (NE)REPREZENTAREA SUBIECTELOR DE DREPT CIVIL

Răzvan SCAFES

Asist. univ. dr. Facultatea de Drept, Universitatea din Craiova;
e-mail: razvanscafes@yahoo.com

Rezumat

Reprezentarea este înțeleasă ca operațiunea juridică prin care un subiect de drept poate să realizeze anumite operațiuni fără să fie efectiv prezent la momentul consumării acestora și fără să se poată verifica direct voința acestuia la momentul încheierii actului juridic. În cazul persoanelor fizice, reprezentantul este un purtător al voinței reprezentantului, iar terții sunt ținuți de conținutul înscrisului care constată mandatul acordat. Din această perspectivă pot exista probleme de interpretare și aplicare atât în ceea ce privește existența efectivă a împuternicirii de reprezentare dar și a posibilității de a reprezenta, în raport de dispozițiile legale. În cazul persoanelor juridice, reprezentantul este reglementat de lege și este desemnat persoanele care s-au asociat la formarea acesteia. Cu toate acestea, reglementările specifice aplicabile acestor subiecte de drept, prin care se creează obligații de publicitate a persoanei reprezentantului pot crea diverse aprecieri referitor la puterea de reprezentare și modul în care aceasta se exercită.

Cuvinte cheie: reprezentare, mandat, persoana fizică, persoana juridică, drept civil, voință

VALENȚELE CUVÂNTULUI LA NORMAN MANEA, ÎNTRE REFUGIU ȘI LUPTĂ

Maria-Cristina SLĂMNOIU

Asist. cercet. Universitatea „Ovidius”, Constanța
/Muzeul Cărții și Exilului Românesc, Craiova
e-mail: cristinagelep@yahoo.com

Rezumat

Pornind de la contextul real, care a generat exilul, articolul *Valențele cuvântului la Norman Manea, între refugiu și luptă* reliefează raportul dintre limba de origine și exil, raportat la opera lui Norman Manea. Scriitorul este profund conectat la limba sa maternă, chiar și după părăsirea României, autorul continuă astfel legătura proteică și neîntreruptă cu limba română, o „cochilie a melcului”, refugiu securizat și securizant în calea dislocării. Lucrarea conține, de asemenea, referiri la opera maniană privită în ansamblu și legătura cu deșrădăcinarea ca traumă. Totodată distincția *cuvânt-armă / cuvânt-miracol* este expusă și analizată, având în vedere contextul istoric al operei autorului discutat.

Cuvinte-cheie: cuvânt, deșrădăcinare, dislocare, exil, limbă, traumă.

COMPORTAMENTUL ELEVILOR ÎN ERA DIGITALĂ: DREPT, ETICĂ ȘI RESPONSABILITATE

Oana STAICULESCU

Lect. univ. dr. Facultatea de Drept
Universitatea din Craiova
e-mail: oana.staiculescu@yahoo.com

Rezumat

Articolul explorează modul în care noile tehnologii influențează comportamentul elevilor din învățământul preuniversitar românesc, analizând dilemele etice și gradul de responsabilitate în mediul digital. Printre provocările discutate se numără fenomenul cyberbullying-ului, copiatul prin mijloace digitale și dependența de validarea socială pe rețelele sociale. Se abordează, de asemenea, rolul educației digitale și al profesorilor în cultivarea comportamentelor responsabile și în prevenirea abaterilor morale. Articolul oferă și recomandări pentru integrarea educației etice în curriculum, cu scopul de a sprijini formarea unor generații capabile să folosească tehnologia în mod responsabil.

Cuvinte cheie: etică, drept, responsabilitate, învățământ preuniversitar, elevi

BUSINESS PENTRU O LUME MAI BUNĂ? COMPANIA, NOUL PROTECTOR AL DREPTURILOR OMULUI

Flaminia STÂRC-MECLEJAN

Conf. univ. dr. Facultatea de Drept,
Universitatea de Vest din Timișoara,
e-mail:flaminia.starc@e-uvv.ro

Rezumat

Declarația Universală a Drepturilor Omului are o aplicabilitate directă în lumea afacerilor contemporană fiind izvorul Principiilor Drepturilor Omului din Pactul Global al ONU. Un număr tot mai important de companii înțeleg că drepturile omului sunt esențiale pentru desfășurarea de afaceri responsabile. Dincolo de a fi lucrul ce trebuie făcut, respectarea drepturilor omului poate totodată duce la un acces mai mare la oportunități de afaceri și investiții precum și, de asemenea, permite afacerilor să răspundă așteptărilor clienților pe o piață în schimbare.

Principiile directoare ale ONU privind afacerile și drepturile omului reprezintă cadrul normativ cheie în acest domeniu și oferă claritate cu privire la politicile și procesele pe care companiile ar trebui să le dezvolte și să le implementeze pentru a se asigura că își îndeplinesc responsabilitatea de a respecta drepturile omului. Acestea vor face cu preponderență obiectul analizei noastre care nu va ignora însă tehnologia și evoluțiile digitale ce oferă posibilități uimitoare pentru dezvoltări în domeniul drepturilor omului atunci când sunt aplicate în mod responsabil.

Cuvinte-cheie: companii, drepturile omului, Pactul Global al ONU, Principiile directoare ale ONU privind afacerile și drepturile omului

LECȚIA DE DREPT DIN ISTORIA INDICAȚIILOR GEOGRAFICE ROMÂNEȘTI

Violeta-Irina STRATAN

Lect. univ. dr., Facultatea de Drept,
Universitatea de Vest din Timișoara;
e-mail: violeta.stratan@e-uvv.ro

Rezumat

Indicațiile geografice se pot acorda pentru denumirile unor produse ale căror calități au o legătură specifică cu locul unde sunt fabricate. România are numeroase produse deja protejate în Uniunea Europeană, care generează drepturi de proprietate intelectuală menite să-i sprijine pe producătorii în promovarea lor și să le permită consumatorilor să distingă produsele de calitate. Dincolo de lecțiile de drept din ramura proprietății intelectuale, indicațiile geografice românești (brânza de Năsal, salamul de Sibiu, diferitele vinuri autohtone , etc.) oferă și savuroase lecții de istoria dreptului, dând contur evoluției unor instituții juridice care ne-au definit ca popor. Cele din urmă fac obiectul acestui studiu.

Cuvinte-cheie: indicații geografice, proprietate, calitate, statut juridic, identitate națională

DREPTUL, ÎNTRE ȘTIINȚĂ, ARTĂ ȘI NECESITATE. VALENȚE JURIDICO-FILOSOFICE

Mădălin-Savu TICU

Lect.univ.dr. Facultatea de Drept,
Universitatea din Craiova;
e-mail:ticu_madalin@yahoo.com

Rezumat

A afirma că dreptul este o artă, atâta timp cât pretutindeni se vorbește despre știința dreptului, poate părea o exagerare dar și o încercare a sistemului de a-și exprima poziția privilegiată în raport cu celelalte domenii determinate de spiritul, voința și libertatea creatoare ale oamenilor. Sub un prim aspect, cel al finalității sale, dreptul ni se dezvăluie ca știință, ca o cunoaștere modelatoare a societății, de natură practică și nu speculativă, comandând faptelor prin prisma laturii sale normative și nu căutând faptele sub forma descriptivă.

Acestei prime judecăți i-am putea opune dreptul ca artă de a face legile, ”cea mai grea dintre toate, căci ea presupune, cum zicea Djuvara, să prinzi acea stare fluidă, comparabilă cu elenul vital al lui Bergson, care este conștiința morală a justiției” (I. Dogaru, D.C. Dănișor, Gh. Dănișor, *Teoria generală a dreptului*, Ed. Themis, 2000, pag. 8).

La fel de importantă ca arta de a face legile este însă și cea de a le aplica în mod corespunzător, ceea ce rezidă în arta practicianului. Fără capacitatea acestuia de a surprinde subtilitățile voinței legiuitorului ”dreptul ar rămâne literă moartă, o realitate avortată” (I. Dogaru, D. C. Dănișor, Gh. Dănișor, *Teoria generală a dreptului*, Ed. Themis, 2000, pag. 9), pentru că întreaga valoare a unui sistem juridic constă în practicabilitatea sa și nu în inutila frumusețe logică.

Dialectica este cea care ne ajută să depășim aparenta contradicție dintre cele două accepțiuni ale dreptului, dar și faptul că, la nivelul realității sociale, dreptul își dezvăluie valențele filosofico-juridice prin prisma filosofiei pragmatice care face din drept (văzut atât ca fenomen, cât și ca știință) o necesitate socială.

Cuvinte-cheie: drept, societate, știință, artă, valențe

TEZAURE DE PODOABE MEDIEVALE DIN OLTENIA ÎN LUMINA ANALIZELOR XRF

Irina Maria VLAD

Muzeograf, Muzeul Olteniei, Craiova;
e-mail:popescuirinamaria@yahoo.fr

Rezumat

În România arheologia experimentală și studiul tehnologic al pieselor nu sunt des întâlnite. Cercetările științifice de acest gen sunt deosebit de importante, prin intermediul lor se pot obține informații despre modul de realizare și funcționalitatea lor, se pot observa structura și gradul de uzură, fiind detectabile chiar și urmele uneltelor folosite. Mai ales în condițiile în care nu este documentat contextul arheologic, pierzând astfel informații prețioase.

Unele întrebări și probleme ce le ridică arheologul sau cercetătorul pot să își găsească repede și simplu un răspuns prin această metodă: tipul de metal, de aliaj din care este realizată piesa sau tehnicile folosite pentru execuția acesteia. Multe metode pot fi folosite pentru a analiza obiectele pentru tehnicile lor de fabricare. Pe lângă imagistica (radiografie, fotografie, macrofotografie etc.), se pot efectua fie analize metalurgice, fie analize elementare. Analiza metalurgică arată dacă s-a folosit recoacerea, cum s-a făcut ciocănirea și așa mai departe. Cu toate acestea, această tehnică este distructivă. Analiza elementară măsoară compoziția aliajelor.

Una din tehnicile non-destructive de analizare a pieselor metalice a fost analiza cu raze X (XRF). Acest tip de analiză se limitează, însă, la stratul de suprafață a obiectului supus studiului.

Cuvinte cheie: podoabe, Oltenia, tezaur, XRF, investigații

ETICA ORGANIZAȚIONALĂ ÎN ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ

Raluca VOINEA

Lect. univ. dr. Facultatea de Drept,
Universitatea din Craiova;
e-mail: ralucavoinea1412@gmail.com

Rezumat

Etica organizațională se referă la principiile și standardele morale care ghidează comportamentul indivizilor și grupurilor în cadrul unei organizații. Aceasta include norme, valori și practici care stabilesc modul în care angajații trebuie să se comporte atât între ei, cât și în raport cu clienții, furnizorii și comunitatea. Etica organizațională joacă un rol esențial în formarea culturii organizaționale și influențează reputația, succesul pe termen lung și stabilitatea unei companii.

La nivelul administrației publice, legiuitorul a reglementat institutia consilierului de etica! Potrivit Codului administrativ din România, consilierul de etică este un funcționar public desemnat în cadrul instituțiilor publice pentru a asigura respectarea normelor de etică și deontologie profesională de către ceilalți funcționari publici. Rolul său este să sprijine implementarea și respectarea principiilor etice, să ofere consiliere funcționarilor și să contribuie la prevenirea și soluționarea dilemelor etice în cadrul instituției.

Lucrarea propune o analiza a acestei institutii in conformitate cu prevederile legale si o evidentiere a aspectelor de interes pentru o buna implementare a acestora.

Cuvinte cheie: Etica organizațională, Consilier de etică, administrație publică, conflict de interese, incompatibilități

MEMORIALISTICA LINGVIȘTIILOR. ALEXANDRU ROSETTI – PARTICULARITĂȚI LITERARE

Camelia ZĂBAVĂ

Conf. univ. dr. Universitatea „Sfinții Chiril și Metodiu”
Veliko Târnovo, Bulgaria/Institutul Limbii Române
e-mail: cameliazabava@yahoo.com

Rezumat

Materialul propus pentru a fi prezentat la Conferința anuală a Institutului de Cercetări Socio-Umane din Craiova face parte dintr-un proiect mai amplu, dedicat analizei operelor memorialistice ale celor mai cunoscuți lingviști români. Aceste scrieri nu se supun unor reguli stricte, deoarece ele valorifică anumite tipuri de memorie și trimit la o abordare interdisciplinară. În galeria creatorilor de remarcabile pagini de memorialistică cu valoare documentară, instructivă, dar și literară, regăsim și numele unor mari lingviști, ca de exemplu: Sextil Pușcariu, Iorgu Iordan, Alexandru Rosetti, Tatiana Slama-Cazacu, Sanda Golopenția-Eretescu, Marius Sala, Grigore Brâncuș, destrămându-se astfel ideea că lingviștii scriu arid, iar scrierile lor nu pot fi compatibile cu literatura.

Articolul de față are ca obiect de studiu particularitățile literare descoperite în scrierile cu caracter memorialistic ale lingvistului Alexandru Rosetti. Talentul său literar ni se dezvăluie atât în însemnările de călătorie, cât și în tehnica portretului. În volumul *Călătorii și portrete* Rosetti redă descrieri ale călătoriilor sale în Grecia, India, Israel, S.U.A., Albania și creează portretele unor mari personalități ale culturii române sau ale celei universale.

Cuvinte-cheie: lingvist, memorialistică, descriere, portret, stil

LISTA PARTICIPANȚILOR

A

Liviu-Dumitru **ANDREI**, Masterand, Universitatea din București
Lăcrămioara **ANDREI**, profesor dr., Colegiul Național „Mihai
Eminescu”, Suceava
Cezar **AVRAM**, cercet. șt. I, dr., Institutul de Cercetări Socio-
Umane din Craiova-C. S. Nicolăescu-Plopșor, al Academiei Române

B

Simina **BADEA**, conf. univ. dr., Universitatea din Craiova,
Facultatea de Drept
Delia **BĂLĂICAN**, Redactor-șef „Revista Bibliotecii”, Academiei
Române”, Biblioteca Academiei Române
Otilia **BĂLINIȘTEANU**, drd. Școala Doctorală de Filosofie și
Științe Social-Politice, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Iași
Mihaela **BĂRBIERU**, cercet. șt. III, dr., Institutul de Cercetări
Socio-Umane din Craiova-C. S. Nicolăescu-Plopșor, al Academiei
Române
Marius Cristian **BÂSCEANU**, Muzeograf dr., Muzeul Olteniei,
Craiova
Robert **BISCHIN**, Conf. univ. dr., Universitatea din Craiova,
Facultatea de Drept,
Gabriela **BOANGIU**, cercet. șt. III, dr., Institutul de Cercetări Socio-
Umane din Craiova - C. S. Nicolăescu-Plopșor, al Academiei
Române
Mara **BULIGĂ**, Muzeograf, Muzeul Olteniei, Craiova

C

Olivia-Florentina **CATRINA**, prof. dr., Școala Gimnazială
„Constantin Brâncuși”, București
Irina Olivia **CĂLINESCU**, lect. univ. dr. Universitatea din Craiova,
Facultatea de Drept
Mihaela **CĂLINESCU**, asist. cercet. dr., Muzeul Cărții și Exilului
Românesc, Craiova
Cristian-Iulian **CEACÎRU**, Muzeograf, Muzeul Olteniei, Craiova

Anca **CEAUȘESCU**, cercet. șt. III, dr., Institutul de Cercetări Socio-Umane din Craiova - C. S. Nicolăescu-Plopșor, al Academiei Române

Sevastian **CERCEL**, prof. univ. dr., Institutul de Cercetări Socio-Umane din Craiova - C. S. Nicolăescu-Plopșor, al Academiei Române /Facultatea de Drept, Universitatea din Craiova

Ileana **CIOAREC**, cercet. șt. III, dr., Institutul de Cercetări Socio-Umane din Craiova - C. S. Nicolăescu-Plopșor, al Academiei Române

Marian **COJOC**, prof. univ. dr. Facultatea de Istorie și Științe Politice, Universitatea „Ovidius” din Constanța

Mariana **COJOC**, conf. univ. dr., Facultatea de Istorie și Științe Politice, Universitatea „Ovidius” din Constanța

Rodica-Nicoleta **CONSTANDA**, asist. cercet. șt. Muzeul Cărții și Exilului Românesc, drd. Școala Doctorală „Alexandru Piru”, Universitatea din Craiova

Roxana Maria **CORNEA**, Muzeograf/curator, Muzeul Casa Mureșenilor Brașov-secția de literatură Casa Memorială „Ștefan Baciu”

Gabriel **CROITORU**, cercet. șt. III, dr., Institutul de Cercetări Socio-Umane din Craiova - C. S. Nicolăescu-Plopșor, al Academiei Române

D

Diana **DĂNIȘOR**, prof. univ. dr., Facultatea de Drept, Univeristatea din Craiova

Gheorghe **DĂNIȘOR**, cercet. șt. I, dr., Institutul de Cercetări Socio-Umane din Craiova - C. S. Nicolăescu-Plopșor, al Academiei Române

Roxana **DECA**, muzeograf/ IA/dr., Muzeul Olteniei Craiova

Radu Gabriel **DUMITRESCU**, șef. secție/dr. Muzeul Olteniei Craiova

F

Ioana Ruxandra **FRUNTELATĂ**, conf. univ. dr., Universitatea din București, Facultatea de Litere

G

Ion-Leone **GAVRILĂ-CIOBOTEA**, asist. cercet. drd., Institutul de Cercetări Socio-Umane din Craiova - C. S. Nicolăescu-Plopșor, al Academiei Române

Hussein **GHZAYEL**, drd. Universitatea de Medicină și Farmacie din Craiova

Georgeta **GHIONEA**, cercet. șt. III, dr., Institutul de Cercetări Socio-Umane din Craiova - C. S. Nicolăescu-Plopșor, al Academiei Române

Elena **GONGONEA**, Cercet. șt. III/Lector asociat Muzeul Cărții și Exilului Românesc, Craiova/Universitatea din Craiova, Facultatea de Litere

I

Dan Dumitru **IACOB**, cercet. șt. I dr., Institutul de Cercetări Socio-Umane, Sibiu

Loredana-Maria **ILIN-GROZOIU**, cercet. șt. III, dr., Institutul de Cercetări Socio-Umane din Craiova - C. S. Nicolăescu-Plopșor, al Academiei Române

J

Laura **JIGA-ILIESCU**, cercet. șt. I dr. hab., Institutul de Etnografie și Folclor „Constantin Brăiloiu”, București

L

Simona **LAZĂR**, cercet. șt. III, dr., Institutul de Cercetări Socio-Umane din Craiova - C. S. Nicolăescu-Plopșor, al Academiei Române

Maria Aura **LĂȚEA**, drd. Universitatea din Craiova

Gabriel **LOHON**, cercet. șt. III, Institutul de Cercetări Socio-Umane din Craiova - C. S. Nicolăescu-Plopșor, al Academiei Române

M

Valentin **MAIER**, cercet. șt. dr., Muzeul Universității din București

Nicolae **MIHAI**, cercet. șt. III, dr., Institutul de Cercetări Socio-Umane din Craiova - C. S. Nicolăescu-Plopșor, al Academiei Române

Florica **MIHUȚ (BOHÎLȚEA)**, Conf. univ. dr., Universitatea din București

Ion **MILITARU**, cercet. șt. I, dr., Institutul de Cercetări Socio-Umane din Craiova - C. S. Nicolăescu-Plopșor, al Academiei Române

Narcisa-Maria **MITU**, cercet. șt. III, dr., Institutul de Cercetări Socio-Umane din Craiova - C. S. Nicolăescu-Plopșor, al Academiei Române

Ion-Nicolae **I. MUTU-STREHAIA**, prof. dr., Liceul Tehnologic „Decebal”, Drobeta-Turnu-Severin

N

Alexandra **NACU**, consilier juridic, doctor în Drept

Florin **NACU**, cercet. șt. III, dr., Institutul de Cercetări Socio-Umane din Craiova - C. S. Nicolăescu-Plopșor, al Academiei Române

Alin Constantin **NAIDIN**, Drd. Școala doctorală „Alexandru Piru”, Universitatea din Craiova; e-mail: naidin_alin@yahoo.com

Mircea **NEGRU**, prof. univ. dr., Universitatea Spiru Haret/Universitatea din București

Gheorghe **NEGUSTOR**, doctor, Universitatea „Babeș-Bolyai”, Facultatea de Istorie, Cluj-Napoca

Iustina **NICA**, cercet. șt. II, dr., Institutul de Cercetări Socio-Umane din Craiova - C. S. Nicolăescu-Plopșor, al Academiei Române

O

Elena **OANCEA**, lect. univ. dr. Facultatea de Drept, Universitatea din Craiova

Alexandru **OFRIM**, conf. univ. dr., Universitatea din București, Facultatea de Litere

P

Gabriela **PĂSĂRIN**, Prof. univ. dr. habil., Universitatea din Craiova, Facultatea de Litere

Dumitru-Valentin **PĂTRAȘCU**, dr., Muzeul Județean Gorj „Alexandru Ștefulescu”, Târgu-Jiu

Daniela-Liliana **PĂTRAȘCU**, dr., Muzeul Județean Gorj „Alexandru Ștefulescu”, Târgu-Jiu

Șerban **PĂTRAȘCU**, cercet. șt. III, dr., Institutul de Cercetări Socio-Umane din Craiova - C. S. Nicolăescu-Plopșor, al Academiei Române

Diana-Mihaela **PĂUNOIU**, cercet. șt. III, dr., Institutul de Cercetări Socio-Umane din Craiova - C. S. Nicolăescu-Plopșor, al Academiei Române

Bogdan **POPA**, cercet. șt. II, dr. Institutul de Istorie „Nicolae Iorga”, București

Cristina **POPA**, drd. Școala doctorală „Alexandru Piru”, Universitatea din Craiova

Lucian **POPESCU-VAVA**, dr./muzeograf, Muzeul Olteniei Craiova
Sabin **POPOVICI**, muzeograf dr., Muzeul Romanățiului Caracal

R

Cosmina Mirabela **RADU (PĂUNESCU)**, asist. cercet. drd. Universitatea din Craiova/Muzeul Cărții și Exilului Românesc

Laurențiu **RADU**, cercet. șt. III, dr., Institutul de Cercetări Socio-Umane din Craiova - C. S. Nicolăescu-Plopșor, al Academiei Române

Roxana Cristina **RADU**, conf. univ. dr., Facultatea de Drept, Universitatea din Craiova

Iulia **RĂBÎNCĂ**, muzeograf drd., Muzeul județean „Teohari Antonescu” Giurgiu

Bogdan Emanuel **RĂDUȚ**, drd., Institutul de Istorie „Nicolae Iorga” din București

Oana-Nicoleta **RETEA**, asist.univ.dr. Facultatea de Drept, Universitatea din Craiova

Oana **RIZESCU**, cercet. șt. II, dr. Institutul de Istorie „Nicolae Iorga”, București

S

Antoaneta-Laura **SAVA**, cercet. șt. III, dr., Institutul de Cercetări Socio-Umane din Craiova - C. S. Nicolăescu-Plopșor, al Academiei Române

Oana-Andreia **SÂMBRIAN**, cercet. șt. III, dr., Institutul de Cercetări Socio-Umane din Craiova - C. S. Nicolăescu-Ploșor, al Academiei Române

Răzvan **SCAFEȘ**, asist. univ. dr. Facultatea de Drept, Universitatea din Craiova

Maria-Cristina **SLĂMNOIU**, asist. cercet. Universitatea „Ovidius”, Constanța/Muzeul Cărții și Exilului Românesc, Craiova

Oana **STAIULESCU**, lect. univ. dr., Facultatea de Drept, Universitatea din Craiova

Flaminia **STÂRC-MECLEJAN**, conf. univ. dr. Facultatea de Drept, Universitatea de Vest din Timișoara

Violeta **STRATAN**, lect. univ. dr., Facultatea de Drept, Universitatea de Vest din Timișoara

T

Mădălin-Savu **TICU**, lect. univ. dr. Facultatea de Drept, Universitatea din Craiova

V

Raluca **VOINEA**, lect. univ. dr. Facultatea de Drept, Universitatea din Craiova

Irina Maria **VLAD**, curator dr., Muzeul Olteniei Craiova

Z

Elena-Camelia **ZĂBAVĂ**, conf. univ. dr., Universitatea din Craiova